

NJEMAČKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu u
školskoj godini 2021./2022.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2021./2022.
NJEMAČKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. VIŠA RAZINA ISPITA	8
1.1. PODRUČJA ISPITIVANJA	8
1.2. OBRAZOVNI ISHODI	8
1.2.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	8
1.2.2. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	9
1.2.3. ISPITNA CJELINA PISANJE	10
1.3. STRUKTURA ISPITA	11
1.3.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	11
1.3.2. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	13
1.3.3. ISPITNA CJELINA PISANJE	14
1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	15
1.4.1. TRAJANJE ISPITA	15
1.4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	15
1.4.3. PRIBOR	16
1.5. OPIS BODOVANJA	17
1.5.1. BODOVANJE ISPITNE CJELINE ČITANJE	17
1.5.2. BODOVANJE ISPITNE CJELINE SLUŠANJE	17
1.5.3. BODOVANJE ISPITNE CJELINE PISANJE	18
1.6. PRIMJERI ZADATAKA	22
1.6.1. PRIMJER ZADATKA POVEZIVANJA	22
1.6.2. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	24
1.6.3. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA	27
1.6.4. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA I DOPUNJAVANJA	28
1.6.5. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA	30
1.6.6. PRIMJER ZADATKA ESEJSKOGA TIPA	31
1.7. PRIPREMA ZA ISPIT	32
1.7.1. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU ČITANJE	32
1.7.2. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU SLUŠANJE	34
1.7.3. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU PISANJE	35
1.7.4. UPUTE I PRIPREMA ZA OBLIKOVANJE PISANOGA TEKSTA NA VIŠOJ RAZINI	37
1.7.5. PRIMJER BODOVANOGA PISANOG TEKSTA NA VIŠOJ RAZINI	40

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA	41
2.1. PODRUČJA ISPITIVANJA	41
2.2. OBRAZOVNI ISHODI	41
2.2.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	41
2.2.2. ISPITNA CJELINA PISANJE	42
2.2.3. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	43
2.3. STRUKTURA ISPITA	44
2.3.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	44
2.3.2. ISPITNA CJELINA PISANJE	46
2.3.3. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	47
2.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	48
2.4.1. TRAJANJE ISPITA	48
2.4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	48
2.4.3. PRIBOR	49
2.5. OPIS BODOVANJA	50
2.5.1. BODOVANJE ISPITNE CJELINE ČITANJE	50
2.5.2. BODOVANJE ISPITNE CJELINE PISANJE	50
2.5.3. BODOVANJE ISPITNE CJELINE SLUŠANJE	52
2.6. PRIMJERI ZADATAKA	53
2.6.1. PRIMJER ZADATKA POVEZIVANJA	53
2.6.2. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	54
2.6.3. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA	56
2.6.4. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA I DOPUNJAVANJA	57
2.6.5. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA	59
2.6.6. PRIMJER ZADATKA OBLIKOVANJA PISANOGA TEKSTA NA OSNOVNOJ RAZINI	60
2.7. PRIPREMA ZA ISPIT	61
2.7.1. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU ČITANJE	61
2.7.2. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU PISANJE	63
2.7.3. UPUTE I PRIPREMA ZA OBLIKOVANJE PISANOGA TEKSTA NA OSNOVNOJ RAZINI	64
2.7.4. PRIMJER BODOVANOGA PISANOG TEKSTA NA OSNOVNOJ RAZINI	67
2.7.5. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU SLUŠANJE	68
3. DODATCI	70
3.1. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA VIŠU RAZINU ISPITA	70
3.2. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA OSNOVNU RAZINU ISPITA	74

Napomena:

Ispitni katalog i ispitni materijal iz Njemačkoga jezika na hrvatskome jeziku pisani su prema *Hrvatskome pravopisu* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (<http://www.ihj.hr>, 2013.).

UVOD

Ispitni katalog za državnu maturu iz Njemačkoga jezika temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni ciljevi, sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i bodovanja ispita na višoj i na osnovnoj razini u školskoj godini 2021./2022. Usklađen je s Kurikulumom nastavnoga predmeta Njemački jezik za osnovne škole i gimnazije¹ (u daljnjemu tekstu: predmetni kurikulum) te je prije svega namijenjen pristupnicima tijekom pripreme za državnu maturu.

Ispit državne mature iz Njemačkoga jezika može se polagati kao obvezatni ili kao izborni. Kao obvezatni pristupnik² polaže Njemački jezik na višoj ili na osnovnoj razini, a kao izborni polaže ga na višoj razini. Ispitom na osnovnoj razini ispituju se temeljna jezična znanja i sposobnosti, a ispitom na višoj razini ispituju se jezična znanja i sposobnosti koja su važna za daljnje školovanje u obrazovnim područjima u kojima je nužno posjedovanje više razine komunikacijske jezične kompetencije.

Ciljevi ispita

Prema predmetnome kurikulumu učenje i poučavanje njemačkoga jezika usmjereno je na pripremu i osposobljavanje učenika za samostalnu komunikaciju u različitim situacijama. Ovladavanjem njemačkim jezikom učenici razvijaju i međukulturnu komunikacijsku kompetenciju koja uz razumijevanje i uvažavanje drugih kultura te poštovanje kulturne raznolikosti podrazumijeva i sagledavanje vlastite kulture, što pridonosi osobnomu i društvenomu razvoju učenika.

Poticanjem na aktiviranje osobnih potencijala te na samostalnu i kritičku upotrebu različitih izvora znanja i primjenu učinkovitih strategija učenja učeniku se pruža temelj za samostalno upravljanje vlastitim učenjem, a time i za učinkovito cjeloživotno učenje.³

Temeljni su ciljevi ispita državne mature iz Njemačkoga jezika provjeriti samostalnu i točnu upotrebu jezika u komunikacijskim situacijama. Polazeći od spoznaje da je jezik sredstvo komunikacije, ispitom se provjerava sposobnost razumijevanja, izražavanja i upotrebe jezika kao sustava.

Viša razina ispita iz Njemačkoga jezika odgovara sadržaju nastavnoga plana i programa Njemačkoga jezika za gimnazije⁴ i usklađena je s predmetnim kurikulumom od 1. do 4. razreda opće, klasične, prirodoslovno-matematičke, prirodoslovne i jezične gimnazije (9. – 12. godine učenja).⁵

1 NN, br. 7/19. (22. 1. 2019.) [elektronički izvor].

2 Termin „pristupnik” u ispitnome katalogu i termin „učenik” u predmetnome kurikulumu podrazumijevaju rodnu razliku te se odnose i na pristupnice i na pristupnike, tj. i na učenice i na učenike.

3 usp. predmetni kurikulum, poglavlje A. Svrha i opis predmeta [elektronički izvor].

4 Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, broj 1, Školske novine, Zagreb, 1994.

5 Na temelju rezultata dosad provedenih ispita državne mature te sadržaja ishoda u predmetnome kurikulumu procijenjeno je da viša razina ispita odgovara razini B2 Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje (skraćeno: ZEROJ, Školska knjiga, Zagreb, 2005.).

Osnovna razina ispita iz Njemačkoga jezika odgovara sadržaju nastavnoga plana i programa Njemačkoga jezika s najmanjom satnicom u četverogodišnjim strukovnim školama⁶ i usklađena je s predmetnim kurikulumom od 1. do 4. razreda opće, prirodoslovno-matematičke i prirodoslovne gimnazije (1. – 4. godine učenja).⁷

Ako učenici strukovnih škola žele polagati višu razinu, trebaju proširiti stečeno znanje sadržajima gimnazijskoga programa koristeći se obvezatnom literaturom. Gimnazijski program razlikuje se u zahtjevnosti, tj. opsegu usvojenosti određenih jezičnih sadržaja (gramatičkih i leksičkih struktura). Treba također uključiti i određene dodatne vrste tekstova (članke, izvješća i sl.) i sustavno proširivati vokabular vezan za opće teme.

U poglavlju *Dodatci* označene su gramatičke strukture koje pristupnici iz srednjih strukovnih škola trebaju dodatno svladati kako bi mogli pristupiti ispitu na višoj razini i uspješno ga položiti. Ogledni primjeri ispita za višu i osnovnu razinu pristupniku daju jasan uvid koje su razlike u sadržaju i obliku ispita na tim razinama.

Jezične kompetencije koje se očekuju od pristupnika na višoj razini mogu se usvojiti sustavnim kontinuiranim uvježbavanjem i primjenom naučenoga kroz dodatne sate nastave te intenzivnim individualnim radom.

Predloženi broj dodatnih sati nastave kreće se od 35 sati (za hotelijersko-turističke i ekonomske škole) do 70 sati za četverogodišnje tehničke strukovne škole (medicinske, elektrotehničke, strojarske itd.).

Ispitni katalog podijeljen je u tri dijela. Prva dva dijela odnose se na razine i sadrže po sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome su poglavlju navedena područja ispitivanja, a u drugome obrazovni ishodi⁸ odnosno ključna znanja i vještine koje pristupnik treba usvojiti.

⁶ Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, Posebno izdanje, broj 11, Zagreb, 1997.

⁷ Na temelju rezultata dosad provedenih ispita državne mature te sadržaja ishoda u predmetnome kurikulumu procijenjeno je da osnovna razina ispita odgovara razini A2+ dopunjenoga ZEROJ-a (v. <https://rm.coe.int/16802fc1bf>).

⁸ U obrazovnim ishodima preuzetima iz predmetnoga kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, primjeri zadataka, vrste tekstova, broj zadataka vezanih za polazne tekstove, način rješavanja i bodovanja zadataka i ispitnih cjelina, udio ispitnih cjelina u ispitu te kriteriji bodovanja pisanoga teksta. Navedene su ljestvice za bodovanje i objašnjena je njihova primjena.

U šestome su poglavlju navedeni primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome je poglavlju izloženo na koji se način pristupnici mogu pripremiti za uspješno polaganje ispita.

Nakon pregleda razina slijedi treći dio *Dodatci*. U tome su dijelu navedeni jezični sadržaji za svaku razinu.

1. VIŠA RAZINA ISPITA

1.1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Predmetni kurikulum s kojim je ovaj ispitni katalog usklađen strukturiran je prema sljedećim domenama: *Komunikacijska jezična kompetencija*, *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu cjelokupnoga predmetnog kurikulumu Njemačkoga jezika i polazište su obrazovnih ishoda koji se provjeravaju ispitom državne mature iz Njemačkoga jezika. Ispitom državne mature iz Njemačkoga jezika na višoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija prema nastavnome planu i programu Njemačkoga jezika za gimnazije i prema predmetnome kurikulumu za nastavak učenja njemačkoga jezika (dvanaest godina) u trima jezičnim djelatnostima, tj. potpodručjima: čitanju, slušanju i pisanju. Sukladno tomu ispit iz Njemačkoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*.

1.2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svaku jezičnu djelatnost navedeni obrazovni ishodi iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija* predmetnoga kurikulumu. Ishodi iz domena *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*, koji su predmetnim kurikulumom predviđeni za vrednovanje naučenoga, u ispitu se vrednuju posredno kroz ishode iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija*.

1.2.1. Ispitna cjelina *Čitanje*

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u manjoj mjeri prilagođenih pisanih tekstova i provjeriti njegova znanja i vještine na receptivnoj razini.

Obrazovni ishodi

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- globalno, selektivno i detaljno razumije duge i složene autentične i prilagođene tekstove
- globalno razumije stručne tekstove od osobnoga interesa
- kritički procjenjuje sadržaj teksta
- izvodi zaključke na temelju konkretnoga i implicitnoga značenja
- razumije sadržaje od osobnoga interesa u tradicionalnim i suvremenim medijima
- samostalno čita prilagođene i/ili jednostavne neprilagođene književne tekstove (SŠ (1) NJ A.4.1.)

- iz konteksta ili na temelju prijašnjega znanja predviđa značenje nepoznatih riječi ili izraza. (SŠ (1) NJ A.3.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u pisanome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao teksta
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke
- utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu
- predvidjeti sadržaj na temelju jezičnoga ustroja teksta.

1.2.2. Ispitna cjelina *Slušanje*

U ovoj se ispitnoj cjelini ispituju pristupnikove vještine globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja slušanoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Obrazovni ishodi

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- globalno, selektivno i detaljno razumije duge i složene autentične i prilagođene tekstove
- globalno razumije stručne tekstove od osobnoga interesa
- kritički procjenjuje sadržaj teksta
- izvodi zaključke na temelju konkretnoga i implicitnoga značenja
- razumije sadržaje od osobnoga interesa u tradicionalnim i suvremenim medijima
- razumije sadržaje izgovorene jasno i uobičajenim tempom na standardnome jeziku. (SŠ (1) NJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u govorenome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao teksta
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke.

1.2.3. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ovom se ispitnom cjelinom ispituju pristupnikova znanja i vještine produktivne djelatnosti pisanja u skladu sa zadanim kontekstom i svrhom komunikacijske situacije.

Obrazovni ishodi

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- primjenjuje pravila pisanja različitih tekstnih vrsta: sastavak, osvrt na knjigu ili film, izvješće, upute za provođenje određene aktivnosti, članak o određenoj temi iz područja osobnoga interesa, osobno pismo, službeno pismo (upit, žalba, prijava na posao...) ili elektronička pošta
- objedinjuje i vrednuje informacije i argumente iz različitih izvora
- primjenjuje odgovarajuće korake u procesu pisanja
- izražava uzročno-posljedične i vremenske veze
- niže, suprotstavlja i obrazlaže ideje
- izdvaja glavne misli od sporednih
- generalizira i daje primjere
- izražava doslovno i preneseno značenje
- opisuje stvarne i zamišljene događaje te osobna i tuđa iskustva
- izražava pretpostavke te osobna i tuđa mišljenja
- daje kritički osvrt
- navodi različite argumente, prednosti i nedostatke određenih ideja
- objašnjava razloge za neko stajalište i protiv nekoga stajališta
- razlikuje i primjenjuje formalni i neformalni stil pisanja tekstova
- organizira i oblikuje pojedinačne odlomke unutar teksta (piše tematske rečenice, razvija temu unutar odlomka, glavne argumente i potporu)
- organizira i povezuje više odlomaka u tekst
- samostalno produktivno upotrebljava uvježbana preporučena jezična sredstva za produkciju novih, neuvježbanih iskaza. (SŠ (1) NJ A.4.4.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- u skladu s tekstnom vrstom razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli činjenicama i primjerima

- u skladu s tekstnom vrstom smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te se pritom koristiti uobičajenim načinima i sredstvima za povezivanje i strukturiranje teksta
- upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture
- ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture.

1.3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Njemačkoga jezika na višoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje, Slušanje i Pisanje*.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

1.3.1. Ispitna cjelina *Čitanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od pet skupina zadataka vezanih za različite pisane polazne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju različite oblike govornih i razgovornih, opisnih, obavijesnih i pripovjednih tekstnih vrsta poput članaka (reportaža, komentara i sl.), pisama, sažetaka, sastavaka, referata, kraćih književnih ili stručnih tekstova, biografskih prikaza, intervjua i slično.

Tekstovi su autentični, izvorno napisani ili preuzeti iz različitih izvora poput novina, časopisa, knjiga, brošura, interneta itd. i prilagođeni. Tematski su bliski dobi, iskustvima i interesima učenika.⁹ Jasni su sadržajno i strukturno, osobito oni na temelju kojih se provjerava gramatička i leksička kompetencija učenika. U jezičnome smislu prikladni su opisanoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Tekstovi ukupno sadrže između 2200 i 2400 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 1.

Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadatka ispitivati, na kojoj vrsti polaznoga teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove.

⁹ v. popis tema u *Dodatci*

Tablica 1. *Struktura ispitne cjeline Čitanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatak povezivanja	vrlo kratki, tematski povezani ili samostalni tekstovi	8
2.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora)	dug tekst (intervju)	8
3.	utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu	kombinirani zadatak povezivanja i dopunjavanja	dug tekst (članak, biografski prikaz i sl.)	8
4.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatak višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora) i dopunjavanja	srednje dug tekst (članak, intervju, pismo i sl.)	8
5.	predvidjeti prikladne gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatak povezivanja i dopunjavanja	srednje dug tekst (članak, intervju, pismo i sl.)	8

1.3.2. Ispitna cjelina Slušanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od četiriju skupina zadataka vezanih za različite izgovorene polazne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju različite oblike kratkih govornih i razgovornih, opisnih, obavijesnih i pripovjednih tekstnih vrsta poput razgovora i rasprava, intervjua, izlaganja, predavanja, izvještaja, referata, kratkih literarnih tekstova, biografskih prikaza, reportaža, vijesti, obavijesti, poruka i slično.

Tekstovi su autentični ili malo prilagođeni. Govore ih jedan ili više izvornih govornika standardnim njemačkim jezikom. Tematski su bliski ciljanoj dobnoj skupini učenika, a govore o poznatim ili relativno poznatim, konkretnim ili apstraktnim temama.

U jezičnome su smislu prikladni opisanoj jezičnoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Tekstovi ukupno sadrže oko 1800 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 2.

Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadatka ispitivati, na kojoj vrsti polaznoga teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove.

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline Slušanje

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatak povezivanja	vrlo kratki govorni tekstovi	6
2.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	kratki govorni tekstovi (razgovor, obavijesti, vijesti)	6
3.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	dug tekst (intervju, razgovor)	7
4.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	srednje dug tekst (predavanje, izlaganje, izvještaj i sl.)	6

1.3.3. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ova ispitna cjelina sadrži jedan zadatak esejskoga tipa.

Pristupnik treba oblikovati pisani tekst od **200** do **250** riječi o zadanoj temi uz pomoć sadržajnih odrednica za pisanje (natuknica ili pitanja).

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. *Struktura ispitne cjeline Pisanje*

ISPITIVANI ISHODI	VRSTA ZADATKA	VRSTA TEKSTA	BROJ ZADATAKA
• u skladu s tekstnom vrstom razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli činjenicama i primjerima• u skladu s tekstnom vrstom smisljeno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te pritom upotrebljavati uobičajene načine i sredstva za povezivanje i strukturiranje teksta• upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture• ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture	oblikovati dug i složen pisani tekst (od 200 do 250 riječi)	esej (prema sadržajnim odrednicama)	1

1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

1.4.1. Trajanje ispita

Ispit na višoj razini traje ukupno **180 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Čitanje* predviđeno je **70 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Slušanje* predviđeno je približno **35 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na list za odgovore.

Za rješavanje ispitne cjeline *Pisanje* predviđeno je **75 minuta**.

Vremenik provedbe ispita bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su tri ispitne knjižice s pripadajućim listovima.

Čitanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu i pripadajući list za odgovore iz sigurnosne vrećice.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Čitanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Slušanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu i pripadajući list za odgovore iz sigurnosne vrećice.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadatcima ispitne cjeline *Slušanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*¹⁰:

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 35 minuta uključujući i vrijeme za označavanje odgovora na list za odgovore.
- Prije slušanja teksta predviđene su kratke stanke za čitanje skupine zadataka.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok sluša tekstove, pristupnik označava odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

Pisanje

Pristupnik uzima iz sigurnosne vrećice odgovarajuću ispitnu knjižicu sa stranicama lista za čistopis, list za koncept i dva lista za ocjenjivače (1 i 2).

U zadatku pisanja pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali potom mora svoj esej čitko napisati na list za čistopis koji se nalazi u ispitnoj knjižici nakon stranice sa zadatkom. Sadržaj lista za koncept se ne boduje. Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s nula (0) bodova.

Ako pristupnik pogriješi u bilo kojem dijelu ispita, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti skraćeni potpis pokraj točnoga odgovora. Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

1.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom i koja se ne može brisati, a nije dopuštena upotreba korektora ni rječnika.

¹⁰ Nakon što voditelj ispitne prostorije pristupniku ili pristupnicima pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, uključuje uređaj za reprodukciju snimke i ne zaustavlja je do kraja provedbe ove ispitne cjeline. Snimka uključuje upute za rješavanje zadataka, sve predviđene stanke za čitanje zadataka prije slušanja teksta, tekstove za prvo i ponovljeno slušanje te petominutnu stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

1.5. OPIS BODOVANJA

U ispitu na višoj razini moguće je ostvariti ukupno **85** bodova. Bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina čine u konačnome rezultatu jednu trećinu.

Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitu

ISPITNA CJELINA	BROJ BODOVA	UDIO
Čitanje	40	1/3
Slušanje	25	1/3
Pisanje	20	1/3
UKUPNO	85	1

Prema navedenim udjelima 40 bodova ispitne cjeline *Čitanje* vrednuju se kao 25 bodova ispitne cjeline *Slušanje* ili 20 bodova ispitne cjeline *Pisanje*.

Konačni rezultat izračunava se na sljedeći način:

(postignuti bodovi *Čitanje* / **40** + postignuti bodovi *Slušanje* / **25** + postignuti bodovi *Pisanje* / **20**) * 85/3.

1.5.1. Bodovanje ispitne cjeline *Čitanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno 40 bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.2. Bodovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno 25 bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.3. Bodovanje ispitne cjeline *Pisanje*

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno 20 bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s nula (0) bodova.

Esej se boduje prema **ljestvici** koja uključuje četiri osnovna kriterija (v. tablicu 5.):

1. *Izvršenje zadatka*
2. *Koherenciju i koheziju*
3. *Vokabular*
4. *Gramatiku.*

Kriteriji i elementi za bodovanje eseja izvedeni su i prilagođeni iz ilustrativnih ljestvica ZEROJ-a za vrednovanje izvještaja i sastavaka, razvijanja teme, dosljednosti i povezanosti, opsega vokabulara i sposobnosti korištenja vokabularom te gramatičke ispravnosti.¹¹

Izvršenje zadatka

Kriterij *Izvršenje zadatka* odnosi se na sljedeća pitanja:

- Je li tema dovoljno opsežno razrađena s obzirom na sve sadržajne odrednice ili samo na neke od njih?
- U kojoj su mjeri relevantne glavne misli u tekstu i njihova potpora (objašnjenja, dokazi, primjeri)?
- U kojoj je mjeri struktura teksta (uvod, glavni dio, zaključak) prikladna?

Koherencija i kohezija

Kriterij *Koherencija i kohezija* odnosi se na sljedeća pitanja:

- Kako lako čitatelj/ocjenjivač može pratiti slijed pristupnikovih misli?
- Jesu li misli logički povezane?
- Koliko se dobro pristupnik koristi kohezivnim sredstvima¹² u svrhu povezivanja svojih misli?

Vokabular

Kriterij *Vokabular* odnosi se na sljedeća pitanja:

- Kakav je raspon vokabulara?
- U kojoj mjeri pristupnik ponavlja iste riječi i izraze?

¹¹ v. ZEROJ, str. 63., 115., 116. i 117., 128. i 129.

¹² Kohezivna sredstva gramatička su i semantička sredstva koja povezuju rečenice, tj. iskaze unutar teksta (npr. zamjenice, glagolska vremena, leksičke veze, ponavljanja rečeničnih struktura, komparacija, rečenični veznici, konektori itd.).

- Do koje mjere pogreške u upotrebi i/ili pravopisu utječu na razumijevanje teksta?

Gramatika

Kriterij *Gramatika* odnosi se na sljedeća pitanja:

- Koristi li se pristupnik raznovrsnim gramatičkim strukturama ili se oslanja na upotrebu samo vrlo jednostavnih struktura?
- Do koje mjere pogreške u upotrebi/obliku utječu na razumijevanje teksta?

Navedeni se kriteriji detaljno opisuju nizom opisivača.

Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta prikazana je u tablici 5. U poglavlju 1.7.5. nalazi se primjer bodovanoga eseja s obrazloženjem.

Tablica 5. Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta na višoj razini

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
5	• Potpuno su razrađeni odgovori na sva tri postavljena pitanja. • Stil i oblik teksta (uvod, glavni dio odvojen u odlomke prema trima postavljenim pitanjima, zaključak) u potpunosti su u skladu s tekstnom vrstom.	• Slijed misli je potpuno jasan i prati se bez poteškoća. • Učinkovita je upotreba različitih kohezivnih sredstava na razini teksta.	• Širok je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi i/ili pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.	• Širok je raspon struktura za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
4,5*				
4	• Potpuno su razrađeni odgovori na dva pitanja, a odgovoru na jedno pitanje nedostaje potpora (objašnjenja, dokazi, primjeri). • Stil teksta u potpunosti je u skladu s tekstnom vrstom, no uvod ili zaključak nisu vizualno odvojeni od glavnoga dijela. II: Odlomci u glavnome dijelu nisu vizualno odvojeni prema trima postavljenim pitanjima.	• Slijed misli je jasan i može se pratiti uz manje poteškoće. • Dobra je upotreba različitih kohezivnih sredstava na razini teksta.	• Dobar je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. • Pogreške u upotrebi i/ili pravopisu ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.	• Dobar je raspon struktura za izvršenje zadatka. • Pogreške u upotrebi/obliku ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
3,5*				
3	Potpuno su razrađeni odgovori na dva postavljena pitanja, a jedno je pitanje zanemareno. III: Potpuno je razrađen odgovor na jedno postavljeno pitanje, a odgovorima na dva pitanja nedostaje potpora ili se ista potpora ponavlja u više dijelova. Stil je uglavnom u skladu s tekstnom vrstom, no uvod i zaključak nisu vizualno odvojeni od glavnoga dijela, a odlomci u glavnome dijelu nisu vizualno odvojeni prema postavljenim pitanjima. III: Nedostaju uvod ili zaključak.	Slijed misli je mjestimično nejasan, ali se poruka može razumjeti usprkos većim poteškoćama. Ograničena je upotreba kohezivnih sredstava samo na razini odlomka i rečenice.	Dovoljan je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. Pogreške u upotrebi i/ili pravopisu uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka ipak može razumjeti.	Upotrebljavaju se jednostavne strukture uz povremeni pokušaj upotrebe složenih struktura. Pogreške u upotrebi/obliku uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka ipak može razumjeti.
2,5*				
2	Potpuno je razrađen odgovor na jedno postavljeno pitanje, odgovoru na jedno pitanje nedostaje potpora, a jedno je pitanje zanemareno. III: Djelomično su razrađeni odgovori na sva tri postavljena pitanja, tj. nedostaje im potpora. Stil djelomično odgovara tekstnoj vrsti. Nedostaju uvod ili zaključak, a u glavnome dijelu odlomci nisu odvojeni prema postavljenim pitanjima.	Slijed misli je većim dijelom nejasan. Slaba je upotreba samo jednostavnih kohezivnih sredstava na rečeničnoj razini.	Ograničen je raspon vokabulara koji se odnosi na zadanu temu. III: Tekst ima od 110 do 139 riječi koje se odnose na zadanu temu. Pogreške u upotrebi i/ili pravopisu ponekad onemogućuju razumijevanje.	Upotrebljavaju se jednostavne strukture. Pogreške u upotrebi/obliku ponekad onemogućuju razumijevanje.

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
1,5*				
1	Potpuno je razrađen odgovor na jedno postavljeno pitanje, a dva su pitanja zanemarena. III: Djelomično su razrađeni odgovori na dva postavljena pitanja, tj. nedostaje im potpora, a jedno je pitanje zanemareno. Stil teksta nije u skladu s tekstnom vrstom. Nedostaju uvod i zaključak.	Slijed misli je jedva razlučiv. Kohezivna sredstva gotovo se ne upotrebljavaju.	Vrlo je ograničen raspon vokabulara koji se odnosi na zadanu temu. III: Tekst ima od 70 do 109 riječi koje se odnose na zadanu temu. Pogreške u upotrebi i/ili pravopisu bitno otežavaju razumijevanje.	Vrlo je ograničen raspon struktura za izvršenje zadatka. Pogreške u upotrebi/obliku bitno otežavaju razumijevanje.
0	Tekst u kojemu je samo jedan dio zadane teme djelomično razrađen, a dva su dijela zanemarena boduje se s 0 bodova prema kriteriju <i>Izvršenje zadatka</i>. Ako tekst ima manje od 70 riječi o zadanoj temi ili je u potpunosti nerazumljiv ili nečitak, boduje se s 0 bodova prema svim kriterijima.			

Napomene

*Svaki od četiriju kriterija boduje se na temelju dvaju aspekata opisanih u ljestvici. Konačni broj bodova za pojedini kriterij proizlazi iz srednje vrijednosti obaju aspekata.

Primjeri:

- Pristupnik koji je opširno razradio odgovore na tri postavljena pitanja u glavnome dijelu (5), ali nije napisao uvod i zaključak te stil ne odgovara tekstnoj vrsti (1), dobiva 3 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*.
- Pristupnik čiji je raspon vokabulara procijenjen širokim (5), ali kod kojega pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu ponekad utječu na lako razumijevanje teksta (4) dobiva 4,5 boda za kriterij *Vokabular*.

U broj riječi ne ubrajaju se ponavljanja i nabranjanja osobnih imena kao i nepotrebno ponavljane riječi i dijelovi rečenica, doslovno preuzeti dijelovi rečenica ili cijele rečenice iz upute zadatka ili iz drugih zadataka u ispit.

Tekstovima nedovoljne duljine oduzimaju se bodovi u okviru kriterija *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

- 1 bod za 170 do 199 riječi
- 2 boda za 140 do 169 riječi
- 3 boda za 110 do 139 riječi
- 4 boda za 70 do 109 riječi.

Minimalan broj bodova za kriterij *Izvršenje zadatka* je nula (0).

Tekst koji ima manje od 70 riječi o zadanoj temi dobiva 0 bodova i ne boduje se s obzirom na preostale kriterije.

Tekst smije imati i više od 250 riječi o zadanoj temi, ali se za njih ne dobiva dodatni broj bodova.

1.6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri različitih vrsta zadataka¹³ u ispitnim cjelinama *Čitanje (Leseverstehen)* i *Pisanje (Schreiben)*. Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa, točan odgovor, ispitivani ishod i način bodovanja. Ispitna cjelina *Slušanje (Hörverstehen)* sadrži zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) koji su slični tim vrstama zadataka u ispitnoj cjelini *Čitanje*.

1.6.1. Primjer zadatka povezivanja

Aufgabe 1

Fragen 1–8

Lesen Sie die folgenden Texte zum Thema Werbung.

Wählen Sie für jeden Text (1–8) die richtige Überschrift (A–J) aus.

Jede Überschrift können Sie nur einmal wählen. **Zwei** Überschriften bleiben **übrig**.

Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

1	2
Ob im Fernsehen, in Zeitschriften, am Straßenrand, im Kino oder im Internet – überall werden wir mit Werbung konfrontiert. In einer Zeit, in der Konsum eine große Rolle spielt, ist dies auch kein Wunder – umso wichtiger ist es, Werbung kritisch zu sehen und den Inhalt der Werbung immer zu hinterfragen. Erst wenn wir wissen, wie Werbung eigentlich funktioniert, lassen wir uns dadurch nicht mehr so leicht zum Kaufen verführen.	Das hat jeder schon einmal erlebt: der Fernseher läuft, eine Werbepause zwischen den Sendungen wird ausgestrahlt – und da ist es. Genau das, worauf du schon immer gewartet hast, zumindest hast du das Gefühl. Da gibt es etwas, das wirklich zu dir passt – als wäre es für dich gemacht. Was ist es genau? Keine Ahnung, das wirst du erst am Ende des Spots erfahren. So kann Werbung wirken, und so will sie auch wirken.
3	4
Auf Reklametafeln sieht man Bilder von Schönheiten, deren perfektes Gesicht mit dem Computer bearbeitet wurde. Aber auch süße Babys oder Tiere werden für die Werbung per Computer „verschönert“. Und allgemein werden wir da getäuscht: Die „reife Frau“, die für die Anti-Falten-Creme wirbt, ist in Wirklichkeit viel jünger, und der Instant-Cappuccino sieht nur auf der Packung so lecker schaumig aus.	Kommt ein neues Produkt oder eine neue Dienstleistung auf den Markt, wird das für eine bestimmte Zielgruppe festgelegt. Das bedeutet, die Werbeleute informieren sich ganz genau über Vorlieben, Trends und Gewohnheiten der speziellen Gruppe, beispielsweise Frauen eines bestimmten Alters. Daraufhin werden dann Packungsdesign, Name des Produkts und die Verkaufsstrategie entwickelt.

¹³ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja na poveznicama Provedeni ispiti i Ogledni ispit.

5	6
Werbeagenturen interessieren sich immer mehr für Kinder und Jugendliche, denn zu keiner Zeit stand ihnen mehr Geld zur Verfügung als heute: Taschengeld, Geburtstagsgeld, Weihnachtsgeld und das selbst verdiente Geld nebenher summieren sich pro Jahr auf ungefähr 23 Milliarden Euro. Und die Kinder und Jugendlichen dürfen meist selbst bestimmen, was sie von ihrem Geld kaufen möchten.	In Deutschland muss Werbung laut Gesetz gekennzeichnet werden. In Zeitschriften, im Internet und im Fernsehen soll sichtbar sein, dass es sich um Werbung handelt. Werbepausen während des Fernsehprogramms müssen beispielsweise mit einem Hinweis deutlich vom übrigen Programm abgegrenzt sein. Außerdem ist es verboten, im Fernsehen Kinder- und Jugendsendungen zu unterbrechen, um Werbung zu zeigen. Wird ein Sender dabei erwischt, kann dies ganz schön teuer werden.
7	8
Es ist nicht immer einfach zu erkennen, dass es um Werbung geht – vor allem für Kinder. Broschüren wirken zum Beispiel auf den ersten Blick neutral und erst wenn man genau hinsieht, ist einem klar, dass eine bestimmte Marke hinter all dem steht. Die Gefahr, in einem solchen Fall auf die Werbung hereinzufallen, ist groß. Mögliche Nachteile des Produktes werden erst gar nicht genannt. Deshalb ist es in jedem Fall sinnvoll, sich bei einer Werbung zu fragen, was man damit erreichen möchte.	Manchmal macht uns Werbung auch gezielt auf wichtige Informationen oder Probleme aufmerksam oder setzt sich für wohltätige Zwecke ein. Solche Werbespots dienen oft der Aufklärung, wie „Gib Aids keine Chance“ oder „Keine Macht den Drogen“. Hier handelt es sich um Kampagnen, die von Vereinen unterstützt werden. Dabei geht es also um kein spezielles Produkt, das angeboten wird, um die Verkaufszahlen zu steigern, sondern um etwas, was dem allgemeinen Wohl dient.
Überschriften A Identifikation von Werbeabsichten B Verfälschte Wahrheit C Geweckte Neugierde D Nützlichkeit von Werbung E Förderung der Gruppenzugehörigkeit F Kritisches Nachdenken über Werbekonzepte G Perfekt angepasste Botschaften H Nicht nur Erwachsene im Visier I Erkennbarkeit als ein Muss J Leicht durchschaubare Werbung	

TOČNI ODGOVORI: 1 F, 2 C, 3 B, 4 G, 5 H, 6 I, 7 A, 8 D

ISPITIVANI ISHODI: odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 8 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.2. Primjer zadatka višestrukoga izbora

Aufgabe 2 Fragen 9–16

Lesen Sie den folgenden Text.

Für jede Frage (9–16) wählen Sie die richtige Antwort (A, B, C oder D) aus.
Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Digitaler Nomade

Reporter: Sebastian, du reist als digitaler Nomade durch die Welt. Was macht eigentlich ein digitaler Nomade?

Sebastian: Ein digitaler Nomade braucht kein Büro für die Arbeit und verdient als Selbstständiger unabhängig vom Ort sein Geld im Internet. Egal ob in einem Café in München, am Wohnzimmertisch oder im Homeoffice: Als digitaler Nomade kann man überall dort arbeiten, wo es schnelles Internet gibt. Viele von uns nutzen die berufliche Flexibilität, um von fernen Orten aus zu arbeiten. Ich zum Beispiel reise gern und arbeite überall dort, wo andere Menschen Urlaub machen.

Reporter: Sebastian, gab es einen Schlüsselmoment, der dich zum digitalen Nomaden gemacht hat?

Sebastian: Das war ein langer Prozess. Mein alter Job war zwar gut bezahlt, aber mit der Zeit habe ich bemerkt, dass mich das nicht glücklich macht. 2006 war ich dann für ein Jahr in Australien und habe meine Reiseleidenschaft entdeckt. Ich wollte eine Lösung finden, Reisen und Arbeit zu verbinden. Ich habe viel gelesen und bin immer tiefer in das Thema Nomadentum eingetaucht. Letztendlich bin ich mit meiner Freundin nach Shanghai gezogen, wo ich mich selbstständig gemacht habe und mit Übersetzungen und Online-Marketing-Dienstleistungen mein Geld verdient habe.

Reporter: Wie hat dein Umfeld auf deine Entscheidung reagiert?

Sebastian: Meine Familie unterstützt mich stets bei dem, was mich glücklich macht. Wir sehen uns immer zu Weihnachten in Deutschland und treffen uns ein zweites Mal irgendwo in der Welt zum Urlaub. Beim Urlaub richte ich mich nach Wünschen meiner Familie, weil es für mich, dank meiner örtlichen und zeitlichen Flexibilität, leicht zu realisieren ist. Es ist nicht so, dass ich meine Familie nur zweimal pro Jahr sehe, denn wir skypen jeden Tag. Das kann sich aber mit dem persönlichen Kontakt nicht messen.

Reporter: Mit welchem Job hast du dich zu Beginn deiner Selbstständigkeit über Wasser gehalten?

Sebastian: Am Anfang machte ich verschiedene Dienstleistungen über das Internet. Überlebt habe ich mit dem Geld von Übersetzungen und Online-Sprachunterricht. Später habe ich Fotografien und Reportagen verkauft, die ich auf meinen Reisen gemacht habe. Nebenbei habe ich an meinem Blog und an eigenen Projekten gearbeitet. Nach ca. zwei Jahren habe ich durch eine Marketing-Firma meine E-Books über das digitale Nomadenleben so erfolgreich verkauft, dass ich Übersetzungen und alle anderen Jobs einstellen konnte. Zu meinem Vergnügen schreibe ich aber auch weiterhin meinen Blog.

Reporter: Welche positiven Seiten hat das Leben eines digitalen Nomaden?

Sebastian: Heute verbringe ich die Hälfte des Jahres in Shanghai, die andere Hälfte irgendwo in der Welt und arbeite immer dort, wo die Internetverbindung stabil genug ist. Für mich ist es die große Freiheit, die mir die Arbeit im Internet ermöglicht. Egal, ob zu Hause, in der Strandbar oder der Wartehalle am Flughafen – wenn ich es will, kann ich von jedem Ort der Welt aus arbeiten und

mir meine Arbeitszeiten sehr flexibel einteilen. Außerdem kann ich als Selbstständiger an Projekten arbeiten, die mich erfüllen.

Reporter: Was sind deine Tipps für Leute, die gern digitale Nomaden werden möchten?

Sebastian: Als erstes kann man ein kleines Projekt im Internet starten, z.B. einen Blog, einen Online-Shop oder ein E-Book schreiben. Man merkt ziemlich bald, ob einem das liegt und ob jemand bereit ist, dafür auch Geld zu bezahlen. Oder man riskiert es, einfach mal ein paar Monate irgendwohin ins Ausland zu reisen und seine Arbeit mitzunehmen. Wichtig ist, nicht alle Brücken hinter sich abzureißen (Familie, Besitz, Arbeitgeber). Dann ist die Rückkehr auch nicht so schwer.

Reporter: Was sind die Vorteile deiner Arbeit?

Sebastian: Mir bietet meine Arbeit sehr viel Positives. Ich finde es toll, wenn ich mich ganz spontan mit einem Freund zu einem langen Mittagessen treffen kann. Ich mache hervorragende Erfahrungen bei Projekten und lerne dabei großartige Menschen kennen. Mit meiner Freundin lebe ich meist in einer eleganten Villa an einem wundervollen Ort, wie z.B. Bali. Und wenn ich dann morgens neben ihr aufwache, stelle ich beim Blick auf das Handy fest, dass ich auch im Schlaf Geld verdient habe.

9 Was machen digitale Nomaden?

- A** Sie nehmen ihre Arbeit in den Urlaub mit.
- B** Sie arbeiten an beliebigen Plätzen.
- C** Sie arbeiten flexibel mal im Büro, mal zu Hause.
- D** Sie arbeiten unabhängig vom Internet.

10 Was brachte Sebastian dazu, ein digitaler Nomade zu werden?

- A** Er bekam einen Job in einem Online-Marketing Unternehmen.
- B** In seinem alten Job sehnte er sich danach zu reisen.
- C** Sein früherer Job hat ihn nicht zufrieden gestellt.
- D** Seine Freundin bekam einen Job in Shanghai.

11 Wie organisiert er Treffen mit seiner Familie?

- A** Alle zwei Jahre fährt er zu Besuch nach Deutschland.
- B** Sie machen jedes Jahr gemeinsam Urlaub in Deutschland.
- C** Er passt sich den Vorlieben seiner Familie an.
- D** Ihre Treffen finden ausschließlich online statt.

12 Wie verdiente er Geld zu Beginn seiner Selbstständigkeit?

- A** Als Reiseleiter.
- B** Als Fotograf.
- C** Als Journalist.
- D** Als Kursleiter.

13 Wovon lebt er heute?

- A** Er übersetzt für verschiedene Firmen.
- B** Er arbeitet für eine Marketing-Firma.
- C** Er verkauft eigene Produkte.
- D** Er veröffentlicht Blog-Beiträge.

14 Was spricht für das Leben eines digitalen Nomaden?

- A** Man kann an jedem beliebigen Ort auf der Welt arbeiten.
- B** Man kann selbst bestimmen, wann man arbeitet.
- C** Man arbeitet immer dort, wo man sich erfüllt fühlt.
- D** Man hat immer Zeit für Freunde und Familie.

15 Welchen Rat gibt Sebastian potentiellen digitalen Nomaden?

- A** Eine Dienstleistung im Internet anzubieten.
- B** Geld in ein Projekt zu investieren.
- C** Eine neue Arbeit im Ausland zu finden.
- D** Mit ihrem Arbeitgeber darüber zu reden.

16 Was gefällt Sebastian am besten an seiner Arbeit?

- A** Erfahrungen beim Mittagessen zu sammeln.
- B** In einer eleganten Villa auf Bali zu leben.
- C** Mit seiner Freundin zusammen zu sein.
- D** Geld zu verdienen, auch wenn er nicht arbeitet.

TOČNI ODGOVORI: 9 B, 10 C, 11 C, 12 D, 13 C, 14 B, 15 A, 16 D

ISPITIVANI ISHODI: odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 8 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.3. Primjer kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja

Aufgabe 3
Fragen 17–24

Lesen Sie den folgenden Text.

Wählen Sie für jede Lücke (17–24) den fehlenden Satz (A–J) aus.

Jeden Satz können Sie nur einmal wählen. **Zwei** Sätze bleiben **übrig**.

(O→K) ist ein Beispiel. Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Fitnesstracker

Sie messen, wie viele Schritte wir gehen, wie viel Sport wir treiben, wie viele Kalorien wir verbrennen. Fitness-Uhren sollen uns gesund halten. Man kann es aber auch übertreiben – und süchtig werden.

Florian Schumacher will es genau wissen. Seit fünf Jahren überwacht er seinen Alltag mit kleinen digitalen Geräten. Zuerst hat er ein Fitnessarmband am Handgelenk getragen. (17) _____. Sie registriert über Sensoren, wie viele Kalorien er durch Bewegung verbrennt, zeigt ihm beim Sport seine Herzfrequenz an und erinnert daran, regelmäßig einmal aufzustehen, um Schäden durch zu langes Sitzen zu vermeiden. *Self-tracking* nennt man das. Schumacher überwacht seine Körperfunktionen und seine sonstigen Aktivitäten, sammelt und vergleicht die Daten. (17) _____.

Heute nutzen knapp 13 Prozent der Deutschen, etwa neun Millionen Menschen, sogenannte *Fitnesstracker*. Dazu zählen Armbänder, Uhren oder auch Clips. (18) _____. Diese Informationen können aufs Smartphone übertragen und mithilfe spezieller Apps ausgewertet und verglichen werden. Auch Smartwatches von verschiedenen Unternehmen analysieren Fitnessdaten.

Smartphone-Apps registrieren etwa beim Laufen, Radfahren oder Skilaufen über GPS die zurückgelegte Strecke. (19) _____. Benutzer setzen sich so zum Ziel, immer besser zu werden. Zugleich vermittelt die Werbung den Eindruck, dass alle durch die Benutzung verschiedener Apps gewinnen würden. (20) _____.

Viele fragen sich außerdem: (21) _____. „Die Messungen sind mittlerweile ganz gut“, sagt Sylvia Thun, Professorin für Informations- und Kommunikationstechnologien im Fachbereich Gesundheitswesen an der Hochschule Niederrhein. (22) _____. Es sei aber offen, wie viele Schritte Jüngere oder Ältere tatsächlich machen sollten, denn wissenschaftliche Untersuchungen dazu gebe es noch nicht genug, so Thun.

Wenig geeignet seien die üblichen Fitnessuhren für schwer chronisch Kranke, etwa Lungenkranke. (23) _____. Denn das Training sollte immer individuell angepasst werden, meint Thun.

Die Professorin sieht eine weitere Gefahr: Die Fitnessuhren könnten zum ständigen Antreiber werden – körperliche Aktivität werde dann übertrieben. (24) _____. Vorsichtig sollte man auch in Fragen des Datenschutzes sein, denn laut Thun müsse man schauen, wohin diese Informationen übertragen würden, damit sie nicht in falsche Hände gerieten und letztendlich missbraucht würden.

- A** Mit solchen Geräten werden Daten wie Herzfrequenz, Strecke und Zeit registriert.
- B** Dadurch bekommt man alle Informationen aus dem Netz.
- C** Bei diesen Aktivitäten informieren sie dann über Werte wie Spitzengeschwindigkeit oder verbrauchte Kalorien.
- D** Dann wird die Optimierung zur Sucht und ist nicht mehr gesund.

- E** Auch zu viel des Guten führt nicht immer zu hochwertigen Resultaten.
F Doch es gibt auch Verlierer, jene, die die Soll-Werte nicht erreichen.
G Aber auch gesunde Menschen müssten genau hinschauen.
H Um die 10 000 Schritte täglich gelten etwa als Durchschnittsmaß für Bewegung.
I Der Münchner ist einer der deutschen Pioniere des Trends, der vor knapp zehn Jahren in den USA seinen Anfang nahm.
J Wie genau und verlässlich sind die Daten überhaupt, auf die sich das tägliche Bewegungsprogramm gründet?
K Seit Kurzem trägt er eine Smartwatch.

TOČNI ODGOVORI: 17 I, 18 A, 19 C, 20 F, 21 J, 22 H, 23 G, 24 D

ISPITIVANI ISHODI: utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 8 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.4. Primjer kombiniranoga zadatka višestrukoga izbora i dopunjavanja

Aufgabe 4 Fragen 25–32

Lesen Sie den folgenden Text.

Wählen Sie für jede Lücke (25–32) das richtige Wort (A, B, C oder D) aus.

(0→C) ist ein Beispiel. Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Einsamer Philosoph

Arthur Schopenhauer war schon als junger Mann ein sehr ernster und selbstbewusster Mensch. Viele Freunde (0) ____ er nicht. Geheiratet hat der Philosoph auch nie. Seine große (25) ____ war sein Hund. Er hatte immer einen Pudel und (26) ____ ein Hund starb, kaufte er einen neuen und sie hießen alle „Atman“.

Schopenhauers Hauptwerk „Die Welt als Wille und Vorstellung“ erschien 1819. Darin (27) ____ sich Schopenhauer radikal gegen die Lehren seiner Zeit, nach denen die menschliche Intelligenz die Welt kontrolliert. Schopenhauer (28) ____ den Willen gegen die Vernunft. Er behauptet, der Wille beherrsche das Leben. Dieser Wille sei „blind“, ein Instinkt ohne Vernunft und Ziel. Andere Philosophen glauben an die Entwicklung – Schopenhauer nicht, denn: Die Menschen wollen immer etwas. Da ihr Wille kein klares Ziel hat, werden sie nie zufrieden sein. Glück ist für Schopenhauer eine Illusion. Es (29) ____ nur eine Ausnahme. In der Kunst finde der Mensch einen kurzen Moment des Glücks, meint Schopenhauer. Schopenhauers Lehren fanden nur langsam (30) ____, dafür aber auf Dauer. Sie beeinflussten auch kontroverse Lehren von Friedrich Nietzsche, einem anderen bekannten deutschen Philosophen. Er übernahm von Schopenhauer die Idee, dass die Welt vom Willen beherrscht (31) _____. Doch bei Nietzsche ist der Wille nicht ziellos, sondern ein „Wille zur Macht“. Schopenhauer inspirierte auch (32) ____ Schriftsteller und Musiker, wie z. B. den deutschen Komponisten Richard Wagner. Sein Schaffen hat eine große Wirkung auf das moderne Denken.

0
A hätte B gab C hatte D gäbe
25
A Lust B Anziehung C Freude D Hingabe
26
A sobald B damit C sodass D dass
27
A ärgert B schämt C äußert D bewegt
28
A findet B setzt C meint D bekämpft
29
A macht B findet C zeigt D gibt
30
A Bewertung B Anerkennung C Einschätzung D Beurteilung
31
A war B wäre C wird D würde
32
A sämtliche B eigene C ganze D zahlreiche

TOČNI ODGOVORI: 25 C, 26 A, 27 C, 28 B, 29 D, 30 B, 31 C 32 D

ISPITIVANI ISHODI: predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 8 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.5. Primjer kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja

Aufgabe 5

Fragen 33–40

Lesen Sie den folgenden Text.

Finden Sie für jede Lücke (33–40) die passende Ergänzung.

(0→L) ist ein Beispiel. **Drei** Ausdrücke bleiben **übrig**.

Mode

Mode ist ein Thema, das alle Schüler und Schülerinnen anspricht. Denn (0) ____ ist spielerisch, leicht, verführerisch. Über Mode können Zugehörigkeit, Identität, aber auch Abgrenzung deutlich gemacht werden. Mode kann (33) ____ anfassen, sie ist real und nicht digital. In erster Linie ist sie aber eine ganz persönliche Sache, denn sie spielt (34) ____ die Identität eine sehr große Rolle. Gerade bei Jugendlichen wird Vieles durch ihren modischen Ausdruck (35) ____ Vorschein gebracht. So ordnen sie sich nämlich über Mode einer bestimmten Gruppe zu oder zeigen ihre Vorliebe für (36) ____ bestimmten Musikstil. Interessant ist, dass Gruppen (37) ____ allem von außen als einheitlich empfunden werden. Der Einzelne empfindet sich aber trotzdem als individuell. Einige Schulen in Deutschland haben die Wichtigkeit der Mode erkannt und bieten ihren Schülern Mode-AGs an, in denen von (38) ____ eigene Kleidungsstücke entworfen werden können. Man muss lediglich am Anfang entscheiden, (39) ____ man machen will. Wenn man kein Kleidungsstück entwerfen möchte, kann man auch ein Accessoire entwerfen, eine Tasche, einen Helm oder ähnliche Sachen. Am Ende des Schuljahres findet dann immer eine tolle Modenschau (40) _____. Und da werden auch viele Sachen gleich verkauft.

A einen

B einer

C für

D jedem

E man

F ob

G sie

H statt

I vor

J was

K zum

L sie

TOČNI ODGOVORI: 33 E, 34 C, 35 K, 36 A, 37 I, 38 D, 39 J, 40 H

ISPITIVANI ISHODI: predvidjeti prikladne gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 8 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.6. Primjer zadatka esejskoga tipa¹⁴

Schreiben Sie einen Aufsatz zum Thema „Fremdsprachen“ mit Einleitung, Haupt- und Schlussteil.

Gehen Sie im Hauptteil auf folgende drei Punkte ein:

1. Wie wichtig sind Fremdsprachenkenntnisse in Kroatien?
2. Was spricht für und was gegen die Teilnahme an einem Erasmus Projekt?
3. Welche Rolle spielt die Fremdsprache Deutsch in Ihrem Leben und warum?

Schreiben Sie **200–250** Wörter. Eine geringere Wortzahl führt zu Punktabzügen. Es gibt keine maximale Wortzahl.

ISPITIVANI ISHODI: u skladu s tekstnom vrstom razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli činjenicama i primjerima; u skladu s tekstnom vrstom smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te se pritom koristiti uobičajenim načinima i sredstvima za povezivanje i strukturiranje teksta; upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture; ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture

BODOVANJE: prema ljestvici¹⁵, ukupno 20 bodova

¹⁴ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Pisanje*.

¹⁵ v. poglavlja *Opis bodovanja* i *Primjer bodovanoga pisanog teksta* na višoj razini

1.7. PRIPREMA ZA ISPIT

Da bi se uspješno pripremili za ispit državne mature iz Njemačkoga jezika, pristupnici bi trebali detaljno proučiti ispitni katalog.

Nastavnicima napominjemo da se priprema pristupnika za ispit ne razlikuje znatno od metoda i postupaka kojima se služe u poučavanju njemačkoga jezika. Treba pronaći odgovarajući odnos između aktivnosti koje su usmjerene na poučavanje jezika i aktivnosti koje pretpostavljaju dobru pripremljenost pristupnika za ispit. U svakome slučaju, naglasak stalno treba biti na poučavanju jer će samo tako pristupnik steći dostatnu razinu komunikacijske jezične kompetencije u njemačkome jeziku da bi položio ispit na željenoj razini.

Literatura za pripremu ispita državne mature iz Njemačkoga jezika jesu udžbenici i priručnici koje je propisalo i odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

1.7.1. Priprema za ispitnu cjelinu Čitanje

Tijekom nastavnoga procesa pristupnici uglavnom imaju dosta mogućnosti za razvijanje sposobnosti razumijevanja teksta čitanjem. Unatoč tomu, treba ih poticati na samostalno čitanje tekstova iz različitih izvora – knjiga, dnevnih novina, časopisa i interneta koji je osobito popularan medij i dostupan je većini pristupnika.

Priprema za ovaj dio ispita uključuje sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta čitanjem, osvješćivanje o procesu čitanja te poučavanje ključnim strategijama rješavanja pojedinih tipova zadataka.

Sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja čitanjem na ovoj razini uključuje obradu širega spektra općih i stručnih tema te različitih tekstnih vrsta i književnih žanrova. Bitno je ne baviti se isključivo intenzivnim čitanjem, nego još u većoj mjeri ekstenzivnim čitanjem koje će pristupnicima omogućiti širenje raspona vokabulara i gramatičkih struktura te pridonijeti razvijanju ne samo receptivnih, već i produktivnih vještina.

Važno je rješavati različite vrste zadataka za provjeru razumijevanja teksta čitanjem. Osim zadataka zatvorenoga tipa, koji su više zastupljeni u ovome dijelu ispita, pristupnicima treba davati i zadatke otvorenoga tipa.

Rasvjetljavanje procesa razumijevanja pročitanaoga teksta olakšat će pristupnicima rješavanje zadataka. Taj proces ima puno dodirnih točaka s procesom slušanja. Za razumijevanje teksta u cjelini i rješavanje zadataka uz tekst često nije potrebno razumjeti svaku riječ, izraz ili čak cijelu rečenicu. U razumijevanju teksta čitanjem i slušanjem puno može pomoći aktiviranje pristupnikova tematskoga i jezičnoga predznanja.

Ohrabrit će ih i motivirati spoznaja da o tekstu znaju više nego što misle. Da bi bili u mogućnosti aktivirati potrebna jezična predznanja, potrebno je s pristupnicima uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta, pravila o tvorbi riječi te internacionalizama, germanizama i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (strukture

odlomaka, elemenata kohezije i koherencije) također će im pomoći u razumijevanju teksta i rješavanju određenih zadataka.

Da bi u ovome dijelu ispita bili još uspješniji, pristupnike treba upoznati s vrstama zadataka kojima se provjerava razumijevanje teksta čitanjem i strategijama koje će im pomoći da ih uspješno riješe.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora pristupnicima treba skrenuti pozornost da prije čitanja teksta pročitaju pitanja i razmisle o ponuđenim odgovorima, a zatim da pročitaju tekst i u njemu pronađu argumente za izbor točnoga odgovora.

Vrlo je važno upozoriti pristupnike da su i ometači logički povezani sa sadržajem teksta te da im samo pažljivo čitanje teksta, osobito u slučaju implicitnih značenja, može pomoći u izboru točnoga odgovora. Označavanje više od jednoga odgovora u pojedinome pitanju neće im donijeti bodove.

I u zadacima povezivanja treba pažljivo pročitati pitanja koja su u obliku izjavnih ili upitnih rečenica, izraza i sl., a zatim potražiti u tekstovima ključne riječi ili izraze koji povezuju pitanja i tekstove.

I u tim je zadacima nužno obratiti pozornost na sadržaj ometača i njihov broj te podcrtati ključne riječi u tekstu na temelju kojih pristupnik misli da je ponuđen odgovor i točan odgovor. To pristupniku olakšava odabir pravoga odgovora i omogućuje bržu provjeru rješenja.

Za uspješno rješavanje kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja treba prvo pročitati cijeli tekst te posebnu pozornost obratiti na riječi/rečenice ispred i iza praznine. Nakon toga među ponuđenim odgovorima treba odabrati jezični sadržaj koji po svojem značenju i gramatičkim obilježjima odgovara kontekstu. Budući da ovaj dio ispita sadrži veći broj zadataka koje treba riješiti u zadanome vremenu, pristupnici trebaju paziti na ispravnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Ne bi smjeli predugo rješavati određene zadatke i na kraju ni ne pokušati riješiti preostale zadatke. Dobro bi bilo da na početku ovoga dijela ispita pogledom prijeđu preko svih zadataka i utvrde koji su im zadatci lakši, a koji teži te se prvo posvete rješavanju lakših zadataka, što će ih motivirati za rješavanje preostalih, težih zadataka. To štedi vrijeme.

1.7.2. Priprema za ispitnu cjelinu *Slušanje*

Dio ispita posvećen provjeri razumijevanja teksta slušanjem pristupnici u pravilu smatraju težim dijelom ispita. Mogući razlozi te negativne percepcije nedostatna su količina auditivnih materijala uz određene udžbenike te općenito slaba izloženost pristupnika njemačkomu jeziku u našoj zemlji. Međutim, sustavna i kvalitetna priprema pristupnika može znatno ublažiti pa i otkloniti njihov strah od ovoga dijela ispita.

Vrlo važni elementi pripreme pristupnika za ovaj dio ispita jesu:

- razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja slušanjem
- osvješćivanje pristupnika o procesu slušanja
- poučavanje pristupnika strategijama za uspješno rješavanje zadataka za provjeru razumijevanja teksta slušanjem.

Zbog slabe izvannastavne izloženosti pristupnika njemačkomu jeziku potrebno je u nastavi Njemačkoga jezika staviti veći naglasak na primjenu auditivnih materijala. S pristupnicima treba obrađivati raznovrsne govorne i razgovorne tekstove koje izgovaraju izvorni govornici standardnim njemačkim jezikom.

Primjeri takvih tekstova i pratećih zadataka za provjeru razumijevanja mogu se naći na internetu (www.ncvvo.hr/drzavnamatura/web/public/nacionalni08, www.goethe.de, www.test-daf.de i dr.).

Ako nedostaje pripremljenih auditivnih materijala, uvijek ih je moguće izraditi, a u izradi, uz kolege, mogu pomoći i sami pristupnici nakon što ih se detaljno upozna s tim što se ispituje (koji se ishodi ispituju) i kako se ispituje (kojim vrstama zadataka).

Treba slušati tekstove sa svrhom globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta. Ako pristupnici nisu navikli na slušanje različitih govornika, u početku trebaju slušati sporije izgovorene tekstove, a zatim i tekstove koji su izgovoreni prirodnim tempom uz pozadinsku buku. Pristupnike je nužno potaknuti na slušanje glazbe na njemačkome jeziku, praćenje njemačkih televizijskih programa i razgovor s izvornim govornicima njemačkoga jezika, bilo u okviru njihovih školskih obveza, bilo u slobodno vrijeme.

Važan čimbenik u razvijanju pristupnikovih sposobnosti slušanja jest osvješćivanje pristupnika o procesu slušanja. Pristupnici će proces slušanja, ali i sam proces rješavanja određenih vrsta zadataka najlakše razumjeti kroz razgovor o tome kako su riješili određena pitanja u zadatku. Važno je da u tome razgovoru postanu svjesni kako vrlo često nije potrebno razumjeti svaki glas i slog te svaku riječ, frazu ili rečenicu da bi se razumjelo značenje teksta kao cjeline. Važnije je aktiviranje predznanja o temi te stvaranje pretpostavka o tome što bi govornici mogli reći.

U tome je smislu dobro pristupnike upozoriti da se ne uznemire ako ne čuju ili ne razumiju određenu riječ. Treba nastaviti slušati tekst, pokušati razumjeti opću poruku i nju povezati s onim što mislimo da je rečeno.

Upoznatost s postupkom i strategijama rješavanja različitih zadataka za provjeru razumijevanja teksta slušanjem ključan je preduvjet uspješnosti u ovome dijelu ispita.

Prvi korak u rješavanju zadatka jest razumijevanje upute za rješavanje zadatka.

Uputa sadrži važne informacije o temi, govornicima i situaciji te objašnjenje što treba učiniti u određenome zadatku. Osobitu pozornost treba obratiti na informacije koje pristupnik može iščitati iz pitanja i ponuđenih odgovora, tj. točnoga odgovora i ometača.

Na temelju tih informacija može zaključiti o tekstu u cjelini i o pojedinostima teksta koje može očekivati da će čuti u nešto širem kontekstu. Stoga, nije dovoljno pristupnike samo upozoriti da pažljivo poslušaju i pročitaju uputu i pitanja u svakome zadatku, nego je s njima potrebno analizirati različite oblike uputa i pitanja te vježbati njihovo razumijevanje.

Prije svakoga prvog slušanja teksta pristupnici imaju vremena pročitati uputu i pitanja u zadatku. Tu činjenicu trebaju dobro iskoristiti jer postavljena pitanja upućuju na sadržaj slušanoga teksta i na redoslijed kojim će čuti tražene informacije.

Pristupnike treba upozoriti da pitanja moraju rješavati već tijekom prvoga slušanja teksta, a da drugo slušanje trebaju iskoristiti za rješavanje pitanja koja su propustili i za provjeru točnosti svojih rješenja. Važno je da pristupnici riješe sva pitanja, čak i kada nisu sigurni što su čuli ili razumjeli. Iako pogađanje ne vodi uvijek k točnomu odgovoru, ometači mogu lako prevariti jer su logički povezani sa sadržajem teksta. Bolje je pokušati odgovoriti na pitanje, nego na njega ne odgovoriti. I na kraju, vrlo je važno pristupnicima objasniti postupak prijepisa odgovora na poseban list za odgovore. Nepažnja ili nepotrebna žurba mogu dovesti do pogrešaka pri prijepisu odgovora, a time i do bespotrebnoga gubitka bodova u ovome dijelu ispita.

1.7.3. Priprema za ispitnu cjelinu *Pisanje*

U ovome dijelu ispita pristupnicima je najvažnije omogućiti da što više i češće uvježbavaju pisanje različitih tekstnih vrsta, a osobito onih koje se mogu pojaviti u ovoj ispitnoj cjelini. No, prije nego što se s pristupnicima počne intenzivno vježbati pisanje različitih tekstova, treba ih upoznati s procesom pisanja teksta te ih postupno voditi kroz sve etape toga procesa.

Jedan od prvih koraka u procesu pisanja jest razumijevanje zadatka. Pristupnicima se u tome može pomoći tako da se s njima detaljno proanaliziraju različiti zadatci pisanja uz pomoć sljedećih pitanja:

- Koju vrstu teksta treba napisati?
- Komu treba pisati?
- O čemu treba pisati, tj. koju vrstu informacije treba uključiti u tekst?
- Što sve treba navesti vezano za tu informaciju?
- Koliko dug treba biti tekst?

Bilo bi dobro potaknuti pristupnike da u uputi zadatka obilježe ključne riječi koje im pružaju odgovor na pitanja jer one izravno upućuju na ono što u zadatku treba napraviti. Izostavljanje dijela zadatka može znatno umanjiti uspješnost u ovome dijelu ispita.

Preduvjet nastanka dobrog teksta jest prethodna izrada koncepta. Pristupnici uglavnom nisu svjesni svrhovitosti izrade koncepta teksta. U njegov značaj uvjerit će se tek ako se s njima sustavno vježba priprema kratkoga, jasno strukturiranoga koncepta koji će sadržavati natuknice koje se mogu lako oblikovati u rečenice.

Analiza nekoliko primjera tekstova nastalih bez koncepta osvijestit će pristupnicima potrebu organiziranja njihovih misli i ideja prije pisanja teksta.

U nastavku je s pristupnicima korisno vježbati povezivanje rečenica uz pomoć odgovarajućih jezičnih kohezivnih sredstava, oblikovanje i prikladnu razradu odlomaka u tekstu te povezivanje odlomaka u tekst. Da bi pristupnici prikladno oblikovali i razradili tekst, treba ih upoznati s obilježjima različitih tekstnih vrsta (npr. eseja, pisma i sl.) koje se mogu pojaviti u ispitu. Najbolji je način za to usporedba i analiza uzoraka različitih tekstnih vrsta.

Vrlo važna etapa u procesu pisanja jest čitanje teksta. Pristupnici trebaju prvo pročitati napisani tekst kako bi provjerili jesu li logičkim redoslijedom u njega unijeli sve potrebne informacije/ideje. Nakon toga još jednom trebaju pročitati tekst kako bi ispravili gramatičke, pravopisne i stilske pogreške.

Tijekom procesa nastanka teksta, a i nakon što je oblikovana završna inačica teksta, pristupnicima treba dati povratnu informaciju o kvaliteti njihova uratka.

Povratna informacija može se dati u vidu komentara ili ocjena s obzirom na određene kriterije. S tim u vezi bilo bi dobro pristupnike detaljno upoznati s kriterijima bodovanja opisanim u ispitnome katalogu.

Korisno je pristupnicima ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka tijekom vježbanja. Kao i u dijelu ispita posvećenom razumijevanju teksta čitanjem, tako je i u ovome dijelu ispravno raspoređivanje vremena jedan od vrlo važnih čimbenika za uspjeh. Koliko će vremena pristupniku trebati za pojedini korak jest individualno, ali svaki bi pristupnik trebao postati svjestan ključnih koraka u procesu pisanja teksta – detaljnoga čitanja zadatka, prikupljanja ideja, izrade koncepta, pisanja teksta, provjere napisanoga teksta i prepisivanja teksta te činjenice da vježbom može postići željenu brzinu u pisanju dobrog teksta.

1.7.4. Upute i priprema za oblikovanje pisanoga teksta na višoj razini

1. Proučite ljestvicu za bodovanje.

Ljestvica u tablici 5. uključuje četiri osnovna kriterija za bodovanje pisanoga teksta na višoj razini. To su:

A. Izvršenje zadatka

Esej treba imati uvod, glavni dio i zaključak te stilom mora odgovarati zadanoj tekstnoj vrsti. Potrebno je odgovoriti na sve dijelove zadatka. Glavne misli treba potkrijepiti argumentima i/ili primjerima koji će ih podržati.

B. Koherencija i kohezija

Misli treba iznositi u takvome slijedu koji će čitatelj lako moći pratiti. Pritom treba upotrebljavati riječi i fraze koje će iznesene misli dobro logički povezati.

C. Vokabular

Vokabular treba biti primjeren i raznovrstan. Ponavljanja riječi i fraza treba izbjegavati.

Preporučuje se upotreba idiomatskih izraza.

D. Gramatika

Gramatičke strukture trebaju biti raznovrsne i prikladne.

2. Proučite zadatak.

Schreiben Sie einen Aufsatz zum Thema „Fremdsprachen“ mit Einleitung, Haupt- und Schlussteil.

Gehen Sie im Hauptteil auf folgende drei Punkte ein:

1. Wie wichtig sind Fremdsprachenkenntnisse in Kroatien?
2. Was spricht für und was gegen die Teilnahme an einem Erasmus Projekt?
3. Welche Rolle spielt die Fremdsprache Deutsch in Ihrem Leben und warum?

Schreiben Sie **200-250** Wörter. Eine geringere Wortzahl führt zu Punktabzügen.

Es gibt keine maximale Wortzahl.

Prema navedenim uputama oblikujte pisani tekst koji ima uvod, glavni dio i zaključak. Esej treba imati od 200 do 250 riječi, a u taj broj ne ulaze ni osobna imena ni nepotrebno ponovljene riječi ili rečenice. Ako ne napišete traženi broj riječi, oduzet će Vam se bodovi.

Držite se teme. Pišite o onome što se u zadatku traži. Odgovarajte jasno na sve dijelove zadatka. Ako ne budete pisali o zadanoj temi, oduzet će Vam se bodovi.

- Opišite situaciju. Wie wichtig sind Fremdsprachenkenntnisse in Kroatien?

- Iznesite prednosti i nedostatke i obrazložite ih. Was spricht für und was gegen die Teilnahme an einem Erasmus Projekt?
- Izrazite svoje mišljenje. Welche Rolle spielt die Fremdsprache Deutsch in Ihrem Leben und warum?

Jasno izrecite glavne misli i potkrijepite ih objašnjenjima, dokazima ili primjerima.

Oblikujte odlomke:

1. Uvodni dio – najava teme koja slijedi
2. Glavni dio koji će imati tri dijela – prema trima postavljenim pitanjima:
 - jedan odlomak u kojemu se opisuje situacija
 - jedan odlomak u kojemu se navode prednosti i nedostaci
 - jedan odlomak koji sadrži vlastito mišljenje i opis vlastitih iskustava
3. Zaključak.

3. Proučite primjer eseja i komentar.

Primjer naveden u sljedećemu poglavlju pokazuje Vam koliki je broj bodova dobio esej za svaki od kriterija prema ljestvici za bodovanje. Pročitajte obrazloženje.

4. Vježbajte.

Izaberite nekoliko tema koje su Vam bliske i pišite o njima 75 minuta jer ćete toliko vremena imati i na ispitu. Tako ćete moći provjeriti koliko vremena trebate:

- za pisanje od 200 do 250 riječi (bez upotrebe rječnika)
- za planiranje eseja prije nego što ga počnete pisati
- za pisanje na listu za koncept
- za čitanje napisanoga eseja
- za provjeru gramatičke i pravopisne točnosti onoga što ste napisali
- za prepisivanje eseja s lista za koncept na list za čistopis.

Za vrijeme vježbanja pridržavajte se uputa za pisanje eseja. Na kraju svakako izbrojite riječi kako biste dobili predodžbu o tome što sve možete reći s 200 do 250 riječi.

5. Kad ispit počne

- Pozorno pročitajte zadatak.
- Razmislite o temi i o čemu točno morate pisati.

- Zapišite na list za koncept svoje ideje, argumente i primjere u obliku natuknica. Isplanirajte svoj esej kako biste bili sigurni što želite napisati.
- Posložite svoje misli u logičan slijed.
- Provjerite svoj plan na listu za koncept: logički slijed ideja, argumente koji su poduprli dokazima, primjerima i objašnjenjima i koherentnost odlomaka.
- Napišite svoj esej na list za koncept.
 - Napišite uvod. Najavite o čemu ćete pisati u glavnome dijelu.
 - Napišite glavni dio eseja. Započnite svaki odlomak tematskom rečenicom.
 - Naglasite svoje glavne misli povezujući ih na primjeren način:
 - unutar rečenica (primjerice, *denn, weil, obwohl, indem, nicht nur... sondern auch, sowohl... als auch...*)
 - između rečenica (primjerice, *Zum einen... Zum anderen*)
 - između odlomaka (primjerice, *zuerst, danach... zum Schluss...* itd.).
 - Napišite zaključak. Sažmite glavne misli i napišite svoje osobno mišljenje.
- Pročitajte svoj esej na listu za koncept i provjerite jeste li obuhvatili sve što ste planirali u prethodnim pripremama, je li tijek misli logičan, ima li pravopisnih, gramatičkih ili stilskih pogrešaka, ponavljaju li se često neki izrazi i jeste li pazili na red riječi u rečenici.
- Prepišite esej s lista za koncept i pripazite na opće savjete:
 - uvucite prvi red svakoga odlomka
 - pazite na rukopis.

1.7.5. Primjer bodovanoga pisanog teksta na višoj razini

FREMDSPRACHEN

Der Schlüssel zur Welt, oder einfach gesagt Fremdsprachen. Sie eröffnen uns zahlreiche Möglichkeiten, von einem grösseren Angebot an Musik und Literatur bis zur erleichterten Jobsuche decken sie alle Lebensbereiche ab.

Kroatien ist ein Land was in den letzten Jahren immer mehr vom Tourismus gepregt wird, desswegen werden Fremdsprachenkenntnisse immer wichtiger für die Kroaten. Nicht nur wegen den scheinender Anzahl an Touristen sondern auch im Industriesektor werden Fremdsprachen wie zb. Deutsch immer wichtiger. Wegen der zunehmenden Globalisierung nimmt die Anzahl an Importprodukten zu, egal ob Auto oder Kühlschrank – immer mehr Waren sind made in Germany.

Nicht nur Erwachsene mache gebrauch von Fremdsprachen, sondern auch mehr und mehr Jugendliche. Erasmus Projekte ermöglichen es auf andere art und weisse die Fremdsprachenkenntnisse der Teilnämern zu verbessern. Nicht nur die Sprachkenntnisse profitiren von Erasmus Projekt, sondern auch das verständnis der Jugendlichen bezüglich auf andere Kulturen. Wie man das schön sagt: „andere Länder andere Siten“. So eine Zeit im ausland erweitert den Freundeskreiss, ebenso wie den Horizont der Teilnämern.

Deutsch hat sich in mein Leben als die von mir meistgenutzte Fremdsprache etabliert. Somit nimmt Deutsch als Fremdsprache eine wichtige Rolle im Leben ein, egal ob ich Deutschemusik höre oder einen Zeitungsartikel online lese. Die sprache hat mir einige Türen im Leben geöffnet.

Broj riječi: 207

KRITERIJ	BROJ BODOVA	OBRAZLOŽENJE
Izvršenje zadatka	3,5	Potpuno su razrađeni odgovori na dva pitanja, a odgovoru na jedno pitanje nedostaje potpora. Nedostaje zaključak.
Koherencija i kohezija	4,5	Slijed misli je potpuno jasan. Dobra je upotreba kohezivnih sredstava na razini teksta.
Vokabular	4,5	Širok je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. Pogreške u upotrebi i pravopisu ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.
Gramatika	4	Dobar je raspon struktura za izvršenje zadatka. Pogreške u upotrebi i obliku ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.
UKUPNO	16,5	

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA

2.1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Predmetni kurikulum s kojim je ovaj ispitni katalog usklađen strukturiran je prema domenama: *Komunikacijska jezična kompetencija*, *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu cjelokupnoga predmetnog kurikuluma Njemačkoga jezika i polazište su obrazovnih ishoda koji se provjeravaju ispitom državne mature iz Njemačkoga jezika.¹⁶

Ispitom državne mature iz Njemačkoga jezika na osnovnoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija prema nastavnome planu i programu Njemačkoga jezika s najmanjom satnicom u četverogodišnjim strukovnim školama i prema predmetnome kurikulumu za četverogodišnje početno učenje njemačkoga jezika u trima jezičnim djelatnostima, tj. potpodručjima: čitanju, slušanju i pisanju. Sukladno tomu ispit iz Njemačkoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

2.2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svaku jezičnu djelatnost navedeni obrazovni ishodi iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija predmetnoga kurikuluma*. Ishodi iz domena *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*, koji su predmetnim kurikulumom predviđeni za vrednovanje naučenoga, u ispitu se vrednuju posredno kroz ishode iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija*.

2.2.1. Ispitna cjelina Čitanje

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u manjoj mjeri prilagođenih tekstova i provjeriti njegova znanja i vještine na receptivnoj razini.

Obrazovni ishodi

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- globalno, selektivno i detaljno razumije srednje duge i jednostavne autentične i prilagođene tekstove povezane s poznatim temama
- vrednuje nešto složenije odnose među informacijama u tekstu
- izvodi zaključke na temelju pročitana sadržaja
- razumije jednostavne sadržaje u tradicionalnim i suvremenim medijima

¹⁶ v. predmetni kurikulum, poglavlje C. Struktura – domene predmetnoga kurikuluma [elektronički izvor].

- provjerava osobno razumijevanje. (SŠ (2) NJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u pisanome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao teksta
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke
- utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu
- predvidjeti sadržaj na temelju jezičnoga ustroja teksta.

2.2.2. Ispitna cjelina *Pisanje*

Cilj je ove ispitne cjeline provjeriti pristupnikovu sposobnost prikladnoga i točnoga izražavanja u pisanim oblicima jezičnih aktivnosti koje se poduzimaju sa svrhom ispunjavanja komunikacijskih ciljeva definiranih u zadatku.

Obrazovni ishodi

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- primjenjuje pravila pisanja jednostavnih tekstnih vrsta: kratki opisi događaja i osobnih iskustava, kratke osobne poruke, kratko osobno pismo/elektronička pošta
- prenosi informacije iz poznatih tekstova
- upotrebljava neformalni stil pisanja tekstova
- planira sadržaj teksta
- uređuje i organizira tekst
- upotrebljava jednostavna vezna sredstva za povezivanje rečenica unutar teksta
- samostalno produktivno upotrebljava uvježbana preporučena jezična sredstva za produkciju novih neuvježbanih iskaza
- ispravno piše većinu poznatih riječi i djelomično točno upotrebljava interpunkcijske znakove. (SŠ (2) NJ A.4.4.)¹⁷

¹⁷ Navedeni obrazovni ishodi približno odgovaraju sadržaju deskriptora u ljestvicama za dosljednu i povezanu pisanu produkciju te leksičku i gramatičku kompetenciju na razini A2+ ZEROJ-a, str. 62. i 63., 115., 116. i 117. i 129.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- oblikovati smislenu i logički organiziran i razumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima
- ispravno upotrijebiti jednostavna vezna i druga jezična sredstva primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja.

2.2.3. Ispitna cjelina *Slušanje*

U ovoj se ispitnoj cjelini ispituju pristupnikove vještine globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja slušanoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Obrazovni ishodi

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- globalno, selektivno i detaljno razumije srednje duge i jednostavne autentične i prilagođene tekstove povezane s poznatim temama
- vrednuje nešto složenije odnose među informacijama u tekstu
- izvodi zaključke na temelju pročitana sadržaja
- razumije sadržaje izgovorene umjerenim tempom, jasno i razgovijetno
- razumije jednostavne sadržaje u tradicionalnim i suvremenim medijima
- provjerava osobno razumijevanje. (SŠ (2) NJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u govorenome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao teksta
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke.

2.3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Njemačkoga jezika na osnovnoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

2.3.1. Ispitna cjelina *Čitanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od pet skupina zadataka vezanih za različite pisane polazne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju različite oblike vrlo kratkih do srednje dugih govornih i razgovornih tekstova u pisanome obliku poput kraćih obavijesnih i pripovjednih tekstova: obavijesti, poruka, uputa, upozorenja, članaka, osobnih pisama, sažetaka, sastavaka, intervjua i slično.

Tekstovi su autentični (ili u manjoj mjeri promijenjeni), što znači da su preuzeti iz različitih autentičnih izvora poput novina, časopisa, knjiga, brošura, interneta itd. Tematski su bliski dobi, iskustvima i interesima učenika.¹⁸

Jasni su sadržajno i strukturno, osobito oni na temelju kojih se provjerava gramatička i leksička kompetencija učenika. U jezičnome su smislu prikladni opisanoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Tekstovi ukupno sadrže od 1200 do 1400 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 6.

Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadatka ispitivati, na kakvoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano za taj tekst.

¹⁸ v. popis tema u poglavlju Dodatci

Tablica 6. Struktura ispitne cjeline Čitanje

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatak povezivanja	vrlo kratki, tematski povezani ili samostalni tekstovi	6
2.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	šest kratkih informativnih tekstova ili jedan srednje dug članak	6
3.	utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu	kombinirani zadatak povezivanja i dopunjavanja	kratak do srednje dug intervju, razgovor ili članak	6
4.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) i dopunjavanja	kratak opisni, obavijesni ili pripovjedni tekst	6
5.	predvidjeti prikladne gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatak povezivanja i dopunjavanja	kratak opisni, obavijesni ili pripovjedni tekst	6

2.3.2. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ova ispitna cjelina sadrži jedan zadatak otvorenoga tipa.

Pristupnik treba oblikovati kratak pisani tekst (npr. osobno pismo, elektroničku poštu i slično) duljine od **80** do **100** riječi:

- uz pomoć sadržajnih odrednica za pisanje (natuknica ili pitanja) i/ili
- uz pomoć verbalnoga predloška (npr. poruke, pisma, oglasa i sl.).

Sadržajne odrednice za pisanje (natuknice ili pitanja) odnose se na dijelove teme o kojoj pristupnik treba pisati, a verbalni predložak poticaj je za razmišljanje i/ili je jezična pomoć pri razradi teme.

U uputi za pisanje preciziraju se komunikacijska situacija, tekstna vrsta, tema, potencijalni čitatelj i odnos autora teksta i čitatelja. Zadatak je u skladu s temama.¹⁵

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 7.

Tablica 7. *Struktura ispitne cjeline Pisanje*

ISPITIVANI ISHODI	VRSTA ZADATKA	VRSTA TEKSTA	BROJ ZADATAKA
• oblikovati smisljeno i logički organiziran i razumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima• upotrijebiti jednostavna vezna i druga jezična sredstva primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja	oblikovati kratak i jednostavan pisani tekst (od 80 do 100 riječi)	e-poruka, osobno pismo i sl. (prema sadržajnim odrednicama)	1

2.3.3. Ispitna cjelina *Slušanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od četiriju skupina zadataka vezanih za različite izgovorene polazne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju različite oblike kratkih govornih i razgovornih, opisnih, obavijesnih i pripovjednih tekstova poput poruka i obavijesti, kratkih priča i opisa, kratkih razgovora i slično.

Tekstovi su autentični ili malo prilagođeni. Govore ih jedan ili više izvornih govornika standardnim njemačkim jezikom. Tematski su bliski ciljanoj dobnoj skupini učenika, a govore o predvidivim svakodnevnim temama.¹⁹

U jezičnome su smislu prikladni opisanoj jezičnoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Tekstovi ukupno sadrže približno 1000 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 8.

Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadatka ispitivati, na kakvoj vrsti teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove.

Tablica 8. *Struktura ispitne cjeline Slušanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatak povezivanja	vrlo kratki govorni tekstovi	5
2.	razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	kratki govorni tekstovi	5
3.	razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	kratak razgovorni tekst	5
4.	razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	kratak govorni, opisni, obavijesni ili pripovjedni tekst	5

¹⁹ v. popis tema u Dodatci

2.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

2.4.1. Trajanje ispita

Ispit na osnovnoj razini traje ukupno **130** minuta.

Ispitne cjeline *Čitanje* i *Pisanje* provode se odvojeno od ispitne cjeline *Slušanje*. Za rješavanje ispitne cjeline *Čitanje* i ispitne cjeline *Pisanje* predviđeno je **100** minuta.

Za rješavanje ispitne cjeline *Slušanje* predviđeno je približno **30** minuta uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na list za odgovore.

Vremeni provedbe bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su dvije ispitne knjižice s pripadajućim listovima.

Čitanje i Pisanje

Pristupnik uzima iz sigurnosne vrećice odgovarajuću ispitnu knjižicu, list za odgovore, dva lista za ocjenjivače i list za koncept. U ispitnoj su knjižici tekstovi i zadatci kojima se ispituje razumijevanje teksta čitanjem, zadatak kratkoga pisanog teksta kojim se provjerava pisana produkcija pristupnika i list za čistopis.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Čitanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadatku kratkoga pisanog teksta pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali potom mora svoj odgovor čitko napisati na list za čistopis koji se nalazi u ispitnoj knjižici nakon stranice sa zadatkom. Sadržaj lista za koncept se ne boduje. Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s nula (0) bodova.

Slušanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu i list za odgovore iz sigurnosne vrećice.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadatcima ispitne cjeline *Slušanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*²⁰:

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 30 minuta uključujući vrijeme za označavanje odgovora na list za odgovore.
- Prije slušanja teksta predviđene su kratke stanke za čitanje skupine zadataka.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok sluša tekstove, pristupnik označava odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

Ako pristupnik pogriješi u bilo kojem dijelu ispita, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti skraćeni potpis pokraj točnoga odgovora. Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

2.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom i koja se ne može brisati, a nije dopuštena upotreba korektora ni rječnika.

20 Nakon što voditelj ispitne prostorije pristupniku ili pristupnicima pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, uključuje uređaj za reprodukciju snimke i ne zaustavlja je do kraja provedbe ove ispitne cjeline. Snimka uključuje upute za rješavanje zadataka, sve predviđene stanke za čitanje zadataka, tekstove za prvo i ponovljeno slušanje te petominutnu stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

2.5. OPIS BODOVANJA

U ispitu na osnovnoj razini moguće je ostvariti ukupno **65** bodova. Bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina imaju određen udio u konačnome rezultatu.

Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitnu prikazan je u tablici 9.

Tablica 9. Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitnu

ISPITNA CJELINA	BROJ BODOVA	UDIO
Čitanje	30	40 %
Pisanje	15	30 %
Slušanje	20	30 %
UKUJPNO	65	100 %

Konačni rezultat izračunava se na sljedeći način:

$[(0.4 * \text{postignuti bodovi Čitanje} / 30) + (0.3 * \text{postignuti bodovi Pisanje} / 15) + (0.3 * \text{postignuti bodovi Slušanje} / 20)] * 65$.

2.5.1. Bodovanje ispitne cjeline Čitanje

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **30** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitnu: 40 %

2.5.2. Bodovanje ispitne cjeline Pisanje

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno **15** bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitnu: 30 %

Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s nula (0) bodova. Kratki pisani tekst boduje se prema ljestvici koja uključuje dva osnovna kriterija:

1. *Izvršenje zadatka*

2. *Jezik.*

Navedeni se kriteriji detaljno opisuju nizom opisivača.

Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta na osnovnoj razini prikazana je u tablici 10.

Tablica 10. Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta na osnovnoj razini

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	BROJ BODOVA	JEZIK
5	Sve tri sadržajne odrednice u potpunosti su razrađene. (PPP)*	10	Potpuno razumljiv tekst. Širok raspon vokabulara i struktura. Potpuno prikladna upotreba vokabulara i struktura uz moguće manje pogreške.
		9	Potpuno razumljiv tekst. Vrlo dobar raspon vokabulara i struktura. Prikladna upotreba vokabulara i struktura uz manje pogreške.
4	Dvije sadržajne odrednice u potpunosti su razrađene, a jedna djelomično. (PPD)	8	Lako razumljiv tekst. Dobar raspon vokabulara i struktura. Prikladna upotreba vokabulara i struktura uz pogreške.
		7	Lako razumljiv tekst. Dobar raspon vokabulara i struktura. Uglavnom prikladna upotreba vokabulara i struktura uz pogreške.
3	Dvije sadržajne odrednice u potpunosti su razrađene, a jedna je zanemarena. (PPZ)	6	Razumljiv tekst. Dostatan raspon vokabulara i struktura. Uglavnom prikladna upotreba vokabulara i struktura uz veći broj pogrešaka.
	ILI Jedna sadržajna odrednica u potpunosti je razrađena, a dvije djelomično. (PDD)	5	Razumljiv tekst. Dostatan raspon vokabulara i struktura. Djelomično prikladna upotreba vokabulara i struktura uz brojne pogreške.
2**	Sve tri sadržajne odrednice djelomično su razrađene. (DDD)	4	Mjestimično teže razumljiv tekst. Ograničen raspon vokabulara i struktura. Djelomično prikladna upotreba vokabulara i struktura uz vrlo brojne pogreške.
	ILI Jedna sadržajna odrednica u potpunosti je razrađena, jedna djelomično, a jedna je zanemarena. (PDZ)	3	Mjestimično teže razumljiv tekst. Ograničen raspon vokabulara i struktura. Uglavnom neprikladna upotreba vokabulara i struktura uz vrlo brojne pogreške.
1***	Dvije sadržajne odrednice djelomično su razrađene, a jedna je zanemarena. (DDZ)	2	Većim dijelom teško razumljiv tekst. Vrlo ograničen raspon vokabulara i struktura. Uglavnom neprikladna upotreba vokabulara i struktura uz ozbiljne pogreške.
	ILI Jedna sadržajna odrednica u potpunosti je razrađena, a dvije su zanemarene. (PZZ)	1	U cjelini teško razumljiv tekst. Vrlo ograničen raspon vokabulara i struktura. Uglavnom neprikladna upotreba vokabulara i struktura uz vrlo brojne ozbiljne pogreške.
0	Jedna sadržajna odrednica djelomično je razrađena, a dvije su zanemarene. (DZZ) ILI Sadržaj teksta ne odnosi se ni u jednome svojem dijelu na postavljeni zadatak ili je tekst nerazumljiv. ILI Nedostatan raspon vokabulara i struktura uz neprikladnu upotrebu. ILI Tekst sadrži manje od 40 riječi koje se odnose na zadanu temu.		

Napomene:

*P = potpuni odgovor na pitanje; D = djelomičan odgovor na pitanje; Z = zanemareno pitanje

PPP = potpuni odgovori na sva tri pitanja; PDZ = na jedno je pitanje odgovoreno potpuno, na jedno djelomično, a jedno je zanemareno

** Za 2 boda za izvršenje zadatka pisani tekst ne može dobiti više od 4 boda za Jezik.

*** Za 1 bod za izvršenje zadatka pisani tekst ne može dobiti više od 2 boda za Jezik.

- Maksimalan broj bodova je 15: 5 bodova za *Izvršenje zadatka* i 10 bodova za *Jezik*. Minimalan broj bodova je nula (0).
- Riječ podrazumijeva sve zasebne elemente teksta odvojene prazninom. Kratice se broje kao jedna riječ (npr. *usw., z. B.*). U broj riječi ne ubrajaju se:
 - osobna imena, datum, mjesto, riječi iz drugih jezika (npr. *Ich reiten Horse.*)
 - brojevi ako su napisani kao znamenke (npr. *Sie ist 16 Jahre alt.*)
 - doslovna ponavljanja cijele rečenice ili dijelova rečenica iz upute zadatka ili iz nekoga drugog zadatka iz ispitne cjeline *Čitanje* – ako ima u odgovoru više od četiriju doslovno prepisanih riječi
 - ponavljanja istih dijelova rečenica ili cijelih rečenica ako se ponove bez potrebe više puta (osim određenoga i neodređenoga člana) ako stilski nije opravdano (npr. *Ich gehe ins Kino, ich spiele Fußball, ich fahre Rad...*).
- Bodovi se oduzimaju ako pristupnik napiše premalo riječi:
 - za 60 do 79 riječi oduzima se 1 bod
 - za 40 do 59 riječi oduzimaju se 2 boda.
- Bodovi se također oduzimaju ako nedostaju elementi tekstne vrste, npr. za pismo – mjesto i datum, oslovljavanje, pozdrav i potpis:
 - ako nedostaju dva elementa ili više njih oduzima se 1 bod.

2.5.3. Bodovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **20** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 30 %

2.6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri različitih vrsta zadataka²¹ u ispitnim cjelinama *Čitanje (Leseverstehen)*, *Pisanje (Schreiben)* i *Slušanje (Hörverstehen)*. Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa, točan odgovor, ispitivani ishod i način bodovanja.

2.6.1. Primjer zadatka povezivanja²²

Aufgabe 1 Fragen 1–5

Sie hören fünf kurze Texte zum Thema Sparen.
Wählen Sie für jeden Text (1–5) die richtige Überschrift (A–F) aus.
Jede Überschrift können Sie nur einmal wählen. **Eine** Überschrift bleibt **übrig**.
Sie hören die Texte zweimal. Markieren Sie Ihre Lösungen.

Transkript

- 1 Schreib dir jeden Einkauf auf. Und das jeden Tag. So weißt du, wie viel Geld und wofür du es ausgibst.
- 2 Nimm jeden Abend Münzen aus deiner Geldtasche und gib sie in eine Spardose. Egal ob 1 Kuna oder 10 Lipa. Am Ende des Monats bist du wahrscheinlich überrascht, wie viel du gespart hast.
- 3 Bezahle immer mit Bargeld und nicht mit Karten. Wenn du so bezahlst, überlegst du zweimal, ob du diese Sache wirklich brauchst.
- 4 Du brauchst nicht immer neue Kleidung zu kaufen. Du, deine Freunde und deine Geschwister – ihr könnt euch eure Sachen leihen.
- 5 Ein Kinotag ist mittlerweile sehr teuer geworden. Wenn du aber Mitglied in einer Bibliothek bist, kannst du dort nicht nur Bücher, sondern auch CDs und DVDs ausleihen.

- A Bar bezahlen
- B Filme ausleihen
- C Billig einkaufen
- D Kleingeld sammeln
- E Ausgaben notieren
- F Klamotten tauschen

Napomena: Uz zadatke kojima se provjerava slušanje s razumijevanjem ne navodi se riješeni primjer (0).

TOČNI ODGOVORI: 1 E, 2 D, 3 A, 4 F, 5 B

ISPITIVANI ISHODI: odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

²¹ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja na poveznicama *Provedeni ispiti* i *Ogledni ispit*.

²² Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Slušanje*.

2.6.2. Primjer zadatka višestrukoga izbora

Aufgabe 2 Fragen 7–12

Lesen Sie den folgenden Text. Wählen Sie für jede Frage (7–12) die richtige Antwort (A, B oder C) aus.

Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Maskenbildnerin

Am Hinterkopf sieht man den Schädelknochen. Die Wunde an der Stirn ist tief und blutig.

Julia John betrachtet das Gesicht, den Nacken und den Hals. Dann nimmt sie einen dünnen Pinsel und rote Farbe und macht die Wunde noch ein bisschen blutiger. Die 25-jährige Hannoveranerin lernt Maskenbildnerin am Theater in Niedersachsen.

Im Sommer hat sie ihre Abschlussprüfungen. Deshalb muss sie jetzt viel üben. Heute muss sie beispielsweise eine Charaktermaske fertig machen. Julia John hat sich für einen Zombie entschieden. Und den macht sie an ihrer besten Freundin.

Sie schafft es, Junge zu Alten, Dünne zu Dicken und aus Menschen Tiere zu machen. Dabei ist Schminken und Stylen nur ein Teil ihrer Arbeit. Sie macht auch Masken nach Zeichnungen, Perücken, Bärte oder sogar ganze Körperteile – alles in Handarbeit und individuell dem Träger angepasst. Dieser Beruf bedeutet keinesfalls Glamour, wie viele denken. Maskenbildner arbeiten fast immer abends, am Wochenende und feiertags. Und wer für Filme arbeiten möchte, muss mit langen Wartezeiten beim Drehen rechnen. Man muss also sehr geduldig sein. Außerdem hat man nur einmal im Jahr einen sechswöchigen Urlaub. Für diesen Beruf braucht man viel Idealismus, und viel Praxis, vor allem im Theater. Julia ist sich noch nicht sicher, wo genau sie arbeiten will. Besondere Effekte, Modenschauen, Film? Alles ist offen. Wichtig ist ihr vor allem, Erfahrungen zu sammeln.

7 Wo befindet sich die Wunde?

- A** Am Hals.
- B** Am Nacken.
- C** Im Gesicht.

8 Warum macht Julia heute einen Zombie?

- A** Sie probt für das Examen.
- B** Sie bastelt ihn fürs Theater.
- C** Sie macht ihn für ihre Freundin.

9 Was schafft Julia?

- A** Leute zu verbinden.
- B** Leute zu verändern.
- C** Leute zu verwechseln.

10 Für wen sind ihre Masken?

- A** Sie entsprechen nur einer Person.
- B** Sie sind für wenige Leute gemacht.
- C** Sie passen allen Menschen.

11 Was muss eine Maskenbildnerin haben?

- A** Viel Glamour.
- B** Viel Freizeit.
- C** Viel Geduld.

12 Welche Erfahrungen findet Julia am wichtigsten?

- A** Die aus dem Theater.
- B** Die aus dem Film.
- C** Die aus der Mode.

TOČNI ODGOVORI: 7 C, 8 A, 9 B, 10 A, 11 C, 12 A

ISPITIVANI ISHODI: odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 6 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.3. Primjer kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja

Aufgabe 3 Fragen 13–18

Lesen Sie den folgenden Text.

Wählen Sie für jede Lücke (13–18) die fehlende Antwort (A–G) aus.

Jede Antwort können Sie nur einmal wählen. Eine Antwort bleibt übrig.

(O→H) ist ein Beispiel. Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Mountainbiken

Reporter: Hallo Tina, du bist Profi-Mountainbikerin. Was gefällt dir besonders am Mountainbiken?

Tina: (O) _____

Reporter: Hast du früher andere Sportarten gemacht?

Tina: (13) _____

Reporter: Wann hast du deine Leidenschaft fürs Mountainbiken entdeckt?

Tina: (14) _____

Reporter: Ist dieser Sport nicht gefährlich?

Tina: (15) _____

Reporter: Was ist dir bei einer Fahrt am wichtigsten?

Tina: (16) _____

Reporter: Was war dein bisher schönstes Erlebnis?

Tina: (17) _____

Reporter: Was wünschst du dir für die Zukunft?

Tina: (18) _____

Reporter: Danke für das Gespräch.

A Mit 12 Jahren habe ich nach einer neuen Sportart gesucht. Und da habe ich mich fürs Mountainbiken begeistert.

B Doch, auf der Rennstrecke kann es manchmal sehr schnell werden. Deshalb muss man voll konzentriert sein. Aber gerade das macht mir auch am meisten Spaß.

C In erster Linie Gesundheit, damit ich noch lange Spaß am Fahrradfahren haben kann.

D Ich habe mich am besten gefühlt, als ich das Rennen bei der Europameisterschaft gewonnen und die Goldmedaille mit nach Hause genommen habe.

E Ja natürlich! Als ich jünger war, habe ich Fußball gespielt. Manchmal habe ich mit meiner Familie auch Fahrradtouren gemacht.

F Das ist schwer zu sagen. Ich versuche immer, eine Strecke so schnell wie möglich zu fahren und dabei keine Fehler zu machen.

G Wenn es mal nicht so läuft, wie man es gerne haben möchte. Aber dann muss man versuchen, das Beste aus der Situation zu machen.

H Es macht mir großen Spaß, und ich liebe es, mich in der Natur zu bewegen und das Gefühl von Freiheit zu spüren.

TOČNI ODGOVORI: 13 E, 14 A, 15 B, 16 F, 17 D, 18 C

ISPITIVANI ISHODI: utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 6 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.4. Primjer kombiniranoga zadatka višestrukoga izbora i dopunjavanja

Aufgabe 4 Fragen 19–24

Lesen Sie den folgenden Text.

Wählen Sie für jede Lücke (19–24) das richtige Wort (A, B oder C) aus.

(0→A) ist ein Beispiel. Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Leser leben länger

Menschen, die viel lesen, leben länger. Das ist das Ergebnis einer Untersuchung, (0) _____ Wissenschaftler an der Yale Universität (USA) durchgeführt haben. Lesen hat einen positiven Einfluss auf unser Leben, sagen (19) _____. Wer viel liest, hat weniger Stress und achtet mehr auf seine Gesundheit. Man hat auch festgestellt, dass es für unser Gehirn besser ist Bücher zu lesen und weniger Zeitungen und Illustrierte. Wer täglich eineinhalb Stunden liest, erhöht seine Chancen länger zu leben. Die Wissenschaftler (20) _____ 12 Jahre den Lebensstil von mehr als 3 500 Menschen beobachtet, das heißt ihre Lesegewohnheiten, Gesundheit, Bildung und ihren Wohlstand. Die Testpersonen (21) _____ zu Beginn der Untersuchungen über 50 Jahre alt. Die aktuelle Studie bestätigt, dass Menschen, die bis zu 3,5 Stunden pro Woche lesen, wahrscheinlich um 17 Prozent länger (22) _____ als diejenigen, die gar nicht lesen. „Menschen, die nur eine halbe Stunde am Tag ein Buch lesen, haben einen Vorteil gegenüber denjenigen, die nicht lesen“, (23) _____ Becca R. Levy, Hauptautorin der Studie. Leider sehen viele Menschen über 65 Jahre im Durchschnitt täglich 4,4 (24) _____ fern. Man müsste die Älteren also davon überzeugen, in ihrer Freizeit lieber zu lesen, denn Bücherlesen könnte ihr Leben verlängern, wie in dem Bericht steht.

0

- A die
- B der
- C das

19

- A Sie
- B sie
- C wir

20

- A hätten
- B sind
- C haben

21**A** würden**B** waren**C** wären**22****A** leben**B** wohnen**C** lieben**23****A** fragt**B** antwortet**C** sagt**24****A** Uhren**B** Stunden**C** Zeit

TOČNI ODGOVORI: 19 B, 20 C, 21 B, 22 A, 23 C, 24 B

ISPITIVANI ISHODI: predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 6 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.5. Primjer kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja

Aufgabe 5**Fragen 25–30**

Lesen Sie den folgenden Text. Finden Sie für jede Lücke (25–30) die passende Ergänzung. (0→J) ist ein Beispiel. **Drei** Ausdrücke bleiben **übrig**.

Marie Wegener

Schon als Kind hat Marie Wegener von einer großen Musikkarriere geträumt. Ein Traum, der sich für die 17-jährige Schülerin (0) _____ Duisburg erfüllt hat: Als jüngste Kandidatin aller Zeiten (25) _____ sie 2018 bei „Deutschland sucht den Superstar“ gewonnen. Mit ihrer natürlichen Art (26) _____ ihrer glasklaren Stimme hat die junge Sängerin aus Nordrhein-Westfalen das Publikum verzaubert.

Deutschland hat eine neue Pop-Prinzessin – und (27) _____ Name lautet Marie Wegener! Mit ihrem Finalsong „Königlich“ zeigt (28) _____ 17-Jährige echte Superstarqualitäten, die nicht zufällig da sind: Schon im Alter (29) _____ 11 Jahren war Marie Wegener bei „The Voice Kids“ zu sehen und hat später jahrelang auch Gesangs- und Tanzunterricht genommen. Heute kann (30) _____ sie immer wieder als Gast bei verschiedenen Fernsehsendungen sehen. Seit ihrem ersten eigenen Konzert mit Band in der Kulturfabrik Krefeld begeistert sie mit ihren Auftritten ihre Fans in ganz Deutschland.

- A** das
- B** die
- C** eine
- D** hat
- E** ihr
- F** man
- G** und
- H** von
- I** vor
- J** aus

TOČNI ODGOVORI: 25 D, 26 G, 27 E, 28 B, 29 H, 30 F

ISPITIVANI ISHODI: predvidjeti prikladne gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 6 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.6. Primjer zadatka oblikovanja pisanoga teksta na osnovnoj razini²³

Lesen Sie die E-Mail von Antonia. Antworten Sie auf diese E-Mail.
Schreiben Sie **zu jeder Frage** mehrere Sätze. Schreiben Sie **80–100** Wörter.
Wenn Sie weniger Wörter schreiben, bekommen Sie weniger Punkte.

Hallo,
gestern musste ich mir zu Hause wieder anhören, dass ich viel zu viel Zeit im Internet verbringe.
Wie viel Zeit verbringst du im Internet und wann?
Was machst du meistens im Internet?
Wo hast du ein Profil erstellt und warum (nicht)?
Melde dich bitte bald.
Liebe Grüße,
Antonia

ISPITIVANI ISHODI: oblikovati smisleno i logički organiziran i raumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima, upotrijebiti jednostavna vezna i druga jezična sredstva primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja

BODOVANJE: prema ljestvici²⁴, ukupno 15 bodova

²³ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Pisanje*.

²⁴ v. tablicu 10. i poglavlje 2.7.4. *Primjer bodovanoga pisanog teksta na osnovnoj razini*.

2.7. PRIPREMA ZA ISPIT

Da bi se uspješno pripremili za ispit državne mature iz Njemačkoga jezika, pristupnici bi trebali detaljno proučiti ispitni katalog.

Nastavnicima napominjemo da se priprema pristupnika za ispit ne razlikuje znatno od metoda i postupaka kojima se služe u poučavanju njemačkoga jezika. Treba pronaći odgovarajući odnos između aktivnosti koje su usmjerene na poučavanje jezika i aktivnosti koje pretpostavljaju dobru pripremljenost pristupnika za ispit. U svakome slučaju, naglasak stalno treba biti na poučavanju jer će samo tako pristupnik steći dostatnu razinu komunikacijske jezične kompetencije u njemačkome jeziku da bi položio ispit na željenoj razini.

Literatura za pripremu ispita državne mature iz Njemačkoga jezika jesu udžbenici i priručnici koje je propisalo i odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

2.7.1. Priprema za ispitnu cjelinu Čitanje

Tijekom nastavnoga procesa pristupnici uglavnom imaju dosta mogućnosti za razvijanje sposobnosti razumijevanja teksta čitanjem. Unatoč tomu, treba ih poticati na samostalno čitanje tekstova iz različitih izvora – knjiga, dnevnih novina, časopisa i interneta koji je osobito popularan medij i dostupan je većini pristupnika.

Priprema za ovaj dio ispita uključuje sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta čitanjem, osvješćivanje o procesu čitanja te poučavanje ključnim strategijama rješavanja pojedinih tipova zadataka.

Sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja čitanjem na ovoj razini uključuje obradu širega spektra općih i stručnih tema te različitih tekstnih vrsta i književnih žanrova. Bitno je ne baviti se isključivo intenzivnim čitanjem, nego još u većoj mjeri ekstenzivnim čitanjem koje će pristupnicima omogućiti širenje raspona vokabulara i gramatičkih struktura te pridonijeti razvijanju ne samo receptivnih, već i produktivnih vještina.

Važno je rješavati različite vrste zadataka za provjeru razumijevanja teksta čitanjem. Osim zadataka zatvorenoga tipa, koji su više zastupljeni u ovome dijelu ispita, pristupnicima treba davati i zadatke otvorenoga tipa.

Rasvjetljavanje procesa razumijevanja pročitana teksta olakšat će pristupnicima rješavanje zadataka. Taj proces ima puno dodirnih točaka s procesom slušanja. Za razumijevanje teksta u cjelini i rješavanje zadataka uz tekst često nije potrebno razumjeti svaku riječ, izraz ili čak cijelu rečenicu. U razumijevanju teksta čitanjem i slušanjem puno može pomoći aktiviranje pristupnikova tematskoga i jezičnoga predznanja.

Ohrabrit će ih i motivirati spoznaja da o tekstu znaju više nego što misle. Da bi bili u mogućnosti aktivirati potrebna jezična predznanja, potrebno je s pristupnicima uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta, pravila o tvorbi riječi te internacionalizama, germanizama i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (strukture

odlomaka, elemenata kohezije i koherencije) također će im pomoći u razumijevanju teksta i rješavanju određenih zadataka.

Da bi u ovome dijelu ispita bili još uspješniji, pristupnike treba upoznati s vrstama zadataka kojima se provjerava razumijevanje teksta čitanjem i strategijama koje će im pomoći da ih uspješno riješe.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora pristupnicima treba skrenuti pozornost da prije čitanja teksta pročitaju pitanja i razmisle o mogućim točnim odgovorima, a zatim da pročitaju tekst i u njemu potraže potvrdu o točnosti svojih pretpostavka.

Vrlo je važno upozoriti pristupnike da su i ometači logički povezani sa sadržajem teksta te da im samo pažljivo čitanje teksta, osobito u slučaju implicitnih značenja, može pomoći u izboru točnoga odgovora. Označavanje više od jednoga odgovora u pojedinome pitanju neće im donijeti bodove.

I u zadacima povezivanja treba pažljivo pročitati pitanja koja su u obliku izjavnih ili upitnih rečenica, izraza i sl., a zatim potražiti u tekstovima ključne riječi ili izraze koji povezuju pitanja i tekstove.

I u tim je zadacima nužno obratiti pozornost na sadržaj ometača i njihov broj te podcrtati ključne riječi u tekstu na temelju kojih pristupnik misli da je ponuđeni odgovor i točan odgovor. To pristupniku olakšava odabir pravoga odgovora i omogućuje bržu provjeru rješenja.

Za uspješno rješavanje zadatka dopunjavanja treba prvo pročitati cijeli tekst te posebnu pozornost obratiti na riječi/rečenice ispred i iza praznine. Nakon toga treba odlučiti koja riječ po svojem značenju i gramatičkim obilježjima najbolje odgovara praznini u tekstu. Budući da ovaj dio ispita sadrži veći broj zadataka koje treba riješiti u zadanome vremenu, pristupnici trebaju paziti na ispravnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Ne bi smjeli predugo rješavati određene zadatke i na kraju ni ne pokušati riješiti preostale zadatke. Dobro bi bilo da na početku ovoga dijela ispita pogledom prijeđu preko svih zadataka i utvrde koji su im zadatci lakši, a koji teži te se prvo posvete rješavanju lakših zadataka, što će ih motivirati za rješavanje preostalih, težih zadataka. To štedi vrijeme.

2.7.2. Priprema za ispitnu cjelinu *Pisanje*

U ovome dijelu ispita pristupnicima je najvažnije omogućiti da što više i češće uvježbavaju pisanje različitih tekstnih vrsta, a osobito onih koje se mogu pojaviti u ovoj ispitnoj cjelini. No, prije nego što se s pristupnicima počne intenzivno vježbati pisanje različitih tekstova, treba ih upoznati s procesom pisanja teksta te ih postupno voditi kroz sve etape toga procesa.

Jedan od prvih koraka u procesu pisanja jest razumijevanje zadatka. Pristupnicima se u tome može pomoći tako da se s njima detaljno proanaliziraju različiti zadatci pisanja uz pomoć sljedećih pitanja:

- Koju vrstu teksta treba napisati?
- Komu treba pisati?
- O čemu treba pisati, tj. koju vrstu informacije treba uključiti u tekst?
- Što sve treba navesti vezano za tu informaciju?
- Koliko dug treba biti tekst?

Bilo bi dobro potaknuti pristupnike da u uputi zadatka obilježe ključne riječi koje im pružaju odgovor na pitanja jer one izravno upućuju na ono što u zadatku treba napraviti. Izostavljanje dijela zadatka može znatno umanjiti uspješnost u ovome dijelu ispita.

Preduvjet nastanka dobrog teksta jest prethodna izrada koncepta. Pristupnici uglavnom nisu svjesni svrhovitosti izrade koncepta teksta. U njegov značaj uvjerit će se tek ako se s njima sustavno vježba priprema kratkoga, jasno strukturiranoga koncepta koji će sadržavati natuknice koje se mogu lako oblikovati u rečenice.

Analiza nekoliko primjera tekstova nastalih bez koncepta osvijestit će pristupnicima potrebu organiziranja njihovih misli i ideja prije pisanja teksta.

U nastavku je s pristupnicima korisno vježbati povezivanje rečenica uz pomoć odgovarajućih jezičnih kohezivnih sredstava, oblikovanje i prikladnu razradu odlomaka u tekstu te povezivanje odlomaka u tekst. Da bi pristupnici prikladno oblikovali i razradili tekst, treba ih upoznati s obilježjima različitih tekstnih vrsta (npr. eseja, pisma i sl.) koje se mogu pojaviti u ispitu. Najbolji je način za to usporedba i analiza uzoraka različitih tekstnih vrsta.

Vrlo važna etapa u procesu pisanja jest čitanje teksta. Pristupnici trebaju prvo pročitati napisani tekst kako bi provjerili jesu li logičkim redoslijedom u njega unijeli sve potrebne informacije/ideje. Nakon toga još jednom trebaju pročitati tekst kako bi ispravili gramatičke, pravopisne i stilske pogreške.

Tijekom procesa nastanka teksta, a i nakon što je oblikovana završna inačica teksta, pristupnicima treba dati povratnu informaciju o kvaliteti njihova uratka.

Povratna informacija može se dati u vidu komentara ili ocjena s obzirom na određene kriterije. S tim u vezi bilo bi dobro pristupnike detaljno upoznati s kriterijima bodovanja opisanim u ispitnome katalogu.

Korisno je pristupnicima ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka tijekom vježbanja. Kao i u dijelu ispita posvećenom razumijevanju teksta čitanjem, tako je i u ovome dijelu ispravno raspoređivanje vremena jedan od vrlo važnih čimbenika za uspjeh. Koliko će vremena pristupniku trebati za pojedini korak jest individualno, ali bi svaki pristupnik trebao postati svjestan ključnih koraka u procesu pisanja teksta – detaljnoga čitanja zadatka, prikupljanja ideja, izrade koncepta, pisanja teksta, provjere napisanoga teksta i prepisivanja teksta te činjenice da vježbom može postići željenu brzinu u pisanju dobrog teksta.

2.7.3. Upute i priprema za oblikovanje pisanoga teksta na osnovnoj razini

1. Proučite ljestvicu za bodovanje.

Ljestvica u tablici 10. pokazuje što se vrednuje u kratkome pisanom tekstu.

Postoje dva kriterija: *Izvršenje zadatka* i *Jezik*.

Vaša uspješnost ovisi o broju bodova za oba kriterija.

Što trebate učiniti? Trebate:

- odgovoriti na sve dijelove zadatka (vidi *Izvršenje zadatka*)
- razraditi sve tri sadržajne odrednice (vidi *Izvršenje zadatka*)
- poredati svoje misli u logičan slijed koji je lako pratiti (vidi *Jezik*)
- koristiti se prikladnim vokabularom za izražavanje svojih misli (vidi *Jezik*)
- koristiti se prikladnim gramatičkim strukturama (vidi *Jezik*).

2. Proučite zadatak.

Lesen Sie die E-Mail von Antonia. Antworten Sie auf diese E-Mail.
Schreiben Sie **zu jeder Frage** mehrere Sätze. Schreiben Sie **80-100** Wörter.
Wenn Sie weniger Wörter schreiben, bekommen Sie weniger Punkte.

Hallo,
gestern musste ich mir zu Hause wieder anhören,
dass ich viel zu viel Zeit im Internet verbringe.
Wie viel Zeit verbringst du im Internet und wann?
Was machst du meistens im Internet?
Wo hast du ein Profil erstellt und warum (nicht)?
Melde dich bitte bald.
Liebe Grüße,
Antonia

3. Proučite upute.

A. Pišite o zadanoj temi.

Uvijek pišite o onome što je zadano u sadržajnim odrednicama (pitanjima) i jasno odgovorite na svaku sadržajnu odrednicu (pitanje).

Primjerice, *Wie viel Zeit verbringst du im Internet und wann?* Primjer jasnoga odgovora: *Meistens verbringe ich viel Zeit im Internet nach der Schule oder am Wochenende.* Primjer nejasnoga odgovora: *Ich zu viel Zeit im Internet verbringe.* (Prepisano je iz zadatka.)

U navedenome je primjeru tema: *Zeit im Internet.*

B. Pazite na tekstnu vrstu.

U navedenome primjeru trebate napisati elektroničku poruku svojoj vršnjakinji. Prikladno je oslovite, odgovorite na pitanja, na kraju je pozdravite i potpišite se svojim inicijalom, nadimkom ili izmišljenim imenom. Ne smijete napisati svoje puno ime i prezime!

Ako izostavite obilježja tekstne vrste, izgubit ćete bodove za kriterij *Izvršenje zadatka.*

C. Razradite sadržajne odrednice (pitanja).

U uputama piše: *Antworten Sie auf diese E-Mail. Schreiben Sie zu jeder Frage mehrere Sätze.*

U ljestvici za bodovanje traži se razrada svake sadržajne odrednice (podrobniji odgovor na svako pitanje) s više (jednostavnih, zavisnosloženih ili nezavisnosloženih) rečenica. Primjerice, ako pitanje glasi: *Was machst du im Internet und warum?*,

- primjer odgovora s razradom bio bi: *Ich höre Musik auf YouTube. Das entspannt mich.*
- primjer odgovora bez razrade bio bi: *Im Internet höre ich Musik, spiele verschiedene Spiele und sehe Filme.*

Ako pitanje glasi: *Wo hast du ein Profil erstellt und warum (nicht)?*,

- primjer odgovora s razradom bio bi: *Ich habe ein Profil im Instagram erstellt, weil ich mit meinen Freundinnen kontaktieren will.*
- primjer odgovora bez razrade bio bi: *Ich habe ein Profil auf Facebook und im Instagram erstellt. Mein Profil im Instagram ist besser, weil es interessant ist.*

Ako su odgovori minimalni, tj. bez razrade, izgubit ćete bodove za kriterij *Izvršenje zadatka.*

Ako odgovorite na samo dva pitanja, ne možete dobiti više od tri boda za kriterij *Izvršenje zadatka.* Ako odgovorite na sva tri pitanja kratko ili djelomično, ne možete dobiti više od dva boda za kriterij *Izvršenje zadatka.*

D. Pridržavajte se određenoga broja riječi.

U uputama piše: *Schreiben Sie 80-100 Wörter.*

Nemojte napisati manje riječi jer ćete izgubiti bodove za kriterij *Izvršenje zadatka*. Nemojte napisati puno više riječi jer riskirate da napišete nešto što nije povezano sa zadatkom ili ponavljate već rečeno zbog čega ćete izgubiti bodove za kriterij *Izvršenje zadatka*. Ponavljanja uključuju prepisivanje rečenica iz teksta zadatka ili nabranje osobnih imena, npr. *Am Wochenende bin ich mit Marko, Ivan, Marina und Sanja zusammen.*

4. Vježbajte.

Izaberite nekoliko poruka i napišite odgovore. Izbrojite riječi da dobijete predodžbu o tome što možete reći u 80 do 100 riječi.

- Pokušajte napisati svoj odgovor u 60 minuta jer ćete otprilike toliko vremena imati na ispitu. Tako ćete moći lakše procijeniti koliko Vam vremena treba za pisanje poruke od 80 do 100 riječi (bez upotrebe rječnika).
- Za vrijeme vježbanja pridržavajte se uputa za pisanje poruke na ispitu.
- Obvezatno vježbajte planiranje poruke i pisanje koncepta.
 - Tajna pisanja uspješnoga teksta jest u PLANIRANJU.
 - Pisanje razumljivoga, smisleno i logički povezanoga teksta jest organizirana djelatnost.
 - Znat ćete koliko Vam vremena treba za planiranje kratkoga pisanog teksta i pisanje koncepta.
 - Razvijajte svoju vještinu i brzinu planiranja i prikupljanja ideja o određenoj temi te organiziranje svojih ideja.
- Dok prikupljate ideje za pisanje i planirate kratki pisani tekst, dovoljno je pisati natuknice/ključne riječi.

5. Provjerite što ste napisali.

Pročitajte svoj odgovor i provjerite:

- Kako tečno čitate svoj kratki pisani tekst? Morate li neke dijelove čitati dva puta?
- Jeste li napisali sve potrebne informacije/ideje? Je li tijek misli logičan?
- Pročitajte odgovor još jednom i provjerite:
 - Imate li pravopisnih pogrešaka?
 - Provjerite vokabular. Ponavljaju li se neki izrazi često?
 - Provjerite gramatiku. Imate li pogreške u sročnosti između subjekta i predikata i u redu riječi u rečenici?

Pazite na rukopis. Čitak rukopis pomaže čitatelju i ostavlja dobar dojam. Zato razmislite što ćete napisati i ne pišite prebrzo.

2.7.4. Primjer bodovanoga pisanog teksta na osnovnoj razini

E-PORUKA		
Hallo, Antonia! Ich freue mich auch immer an deine E-mail. Ich antworte dir gerne an diese Fragen. Im Internet verbringe ich viel Zeit. Wie viel und wann? Das ist schwer zu sagen, weil ich 24 Stunde pro Woche im Internet verbringe, besonders wenn ich früh stehe auf, bevor ich nach der Schule gehe, und natürlich am Abend wenn ich schlafen gehe. Im Internet kann man viele verschiedene Dinge machen, z. B. ich liebe am meisten meine Freizeit an Instagram und Facebook verbringen und ich auch liebe an die Website wie ASOS, H&M und so weiter neue Klammotten, neue Kleidung, neue Bluse sehen. Meine Vater hat mir ein Facebook-Profil gemacht und ich habe diese Profil seit 7 Jahre. Mit Facebook-Profil kann ich mit meinen Freunden chatten und über verschiedene Thema diskutieren. Tschüß, M.		
Broj riječi: 127		
OSOBNOM PISMO ²⁵		
Slavonski Brod, 6. June 2021 Hallo, Antonia! Ich freue mich auch immer an deine E-mail. Ich antworte dir gerne an diese Fragen. Im Internet verbringe ich viel Zeit. Wie viel und wann? Das ist schwer zu sagen, weil ich 24 Stunde pro Woche im Internet verbringe, besonders wenn ich früh stehe auf, bevor ich nach der Schule gehe, und natürlich am Abend wenn ich schlafen gehe. Im Internet kann man viele verschiedene Dinge machen, z. B. ich liebe am meisten meine Freizeit an Instagram und Facebook verbringen und ich auch liebe an die Website wie ASOS, H&M und so weiter neue Klammotten, neue Kleidung, neue Bluse sehen. Meine Vater hat mir ein Facebook-Profil gemacht und ich habe diese Profil seit 7 Jahre. Mit Facebook-Profil kann ich mit meinen Freunden chatten und über verschiedene Thema diskutieren. Mit freundlichen Grüßen, M.		
Broj riječi: 127		
KRITERIJ	BROJ BODOVA	OBRAZLOŽENJE
Broj riječi	+	Tekst ima dovoljan broj riječi.
Elementi tekstne vrste	+	Ne nedostaje nijedan element tekstne vrste.
Izvršenje zadatka	5	Sve tri sadržajne odrednice u potpunosti su razrađene.
Jezik	9	Tekst je potpuno razumljiv. Dobar je raspon vokabulara i struktura uz manje pogreške.
UKUPNO	14	

²⁵ Ovo je primjer odgovora u obliku osobnoga pisma s odgovarajućim elementima tekstne vrste koji bi postigao jednaki broj bodova s istim obrazloženjima.

2.7.5. Priprema za ispitnu cjelinu *Slušanje*

Dio ispita posvećen provjeri razumijevanja teksta slušanjem pristupnici u pravilu smatraju težim dijelom ispita. Mogući razlozi te negativne percepcije nedostatna su količina auditivnih materijala uz određene udžbenike te općenito slaba izloženost pristupnika njemačkomu jeziku u našoj zemlji. Međutim, sustavna i kvalitetna priprema pristupnika može znatno ublažiti pa i otkloniti njihov strah od ovoga dijela ispita.

Vrlo važni elementi pripreme pristupnika za ovaj dio ispita jesu:

- razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja slušanjem
- osvješćivanje pristupnika o procesu slušanja
- poučavanje pristupnika strategijama za uspješno rješavanje zadataka za provjeru razumijevanja teksta slušanjem.

Zbog slabe izvannastavne izloženosti pristupnika njemačkomu jeziku potrebno je u nastavi Njemačkoga jezika staviti veći naglasak na primjenu auditivnih materijala. S pristupnicima treba obrađivati raznovrsne govorne i razgovorne tekstove koje izgovaraju izvorni govornici standardnim njemačkim jezikom.

Primjeri takvih tekstova i pratećih zadataka za provjeru razumijevanja mogu se naći na internetu (www.ncvvo.hr/drzavnamatura/web/public/nacionalni08, www.goethe.de, www.test-daf.de i dr.).

Ako nedostaje pripremljenih auditivnih materijala, uvijek ih je moguće izraditi, a u izradi, uz kolege, mogu pomoći i sami pristupnici nakon što ih se detaljno upozna s tim što se ispituje (koje se podvještine ispituju) i kako se ispituje (kojim vrstama zadataka).

Treba slušati tekstove sa svrhom globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta. Ako pristupnici nisu navikli na slušanje različitih govornika, u početku trebaju slušati sporije izgovorene tekstove, a zatim i tekstove koji su izgovoreni prirodnim tempom uz pozadinsku buku. Pristupnike je nužno potaknuti na slušanje glazbe na njemačkome jeziku, praćenje njemačkih televizijskih programa i razgovor s izvornim govornicima njemačkoga jezika, bilo u okviru njihovih školskih obveza, bilo u slobodno vrijeme.

Važan čimbenik u razvijanju pristupnikovih sposobnosti slušanja jest osvješćivanje pristupnika o procesu slušanja. Pristupnici će proces slušanja, ali i sam proces rješavanja određenih vrsta zadataka najlakše razumjeti kroz razgovor o tome kako su riješili određena pitanja u zadatku. Važno je da u tome razgovoru postanu svjesni kako vrlo često nije potrebno razumjeti svaki glas i slog te svaku riječ, frazu ili rečenicu da bi se razumjelo značenje teksta kao cjeline. Važnije je aktiviranje predznanja o temi te stvaranje pretpostavka o tome što bi govornici mogli reći.

U tome je smislu dobro pristupnike upozoriti da se ne uznemire ako ne čuju ili ne razumiju određenu riječ. Treba nastaviti slušati tekst, pokušati razumjeti opću poruku i nju povezati s onim što mislimo da je rečeno.

Upoznatost s postupkom i strategijama rješavanja različitih zadataka za provjeru razumijevanja teksta slušanjem ključan je preduvjet uspješnosti u ovome dijelu ispita.

Prvi korak u rješavanju zadatka jest razumijevanje upute za rješavanje zadatka.

Uputa sadrži važne informacije o temi, govornicima i situaciji te objašnjenje što treba učiniti u određenome zadatku. Osobitu pozornost treba obratiti na informacije koje pristupnik može iščitati iz pitanja i ponuđenih odgovora, tj. točnoga odgovora i ometača.

Na temelju tih informacija može zaključiti o tekstu u cjelini i o pojedinostima teksta koje može očekivati da će čuti u nešto širemu kontekstu. Stoga, nije dovoljno pristupnike samo upozoriti da pažljivo poslušaju i pročitaju uputu i pitanja u svakome zadatku, nego je s njima potrebno analizirati različite oblike uputa i pitanja te vježbati njihovo razumijevanje.

Prije svakoga prvog slušanja teksta pristupnici imaju vremena pročitati uputu i pitanja u zadatku. Tu činjenicu trebaju dobro iskoristiti jer postavljena pitanja upućuju na sadržaj slušanoga teksta i na redoslijed kojim će čuti tražene informacije.

Pristupnike treba upozoriti da pitanja moraju rješavati već tijekom prvoga slušanja teksta, a da drugo slušanje trebaju iskoristiti za rješavanje pitanja koja su propustili i za provjeru točnosti svojih rješenja. Važno je da pristupnici riješe sva pitanja, čak i kada nisu sigurni što su čuli ili razumjeli. Iako pogađanje ne vodi uvijek k točnomu odgovoru, ometači mogu lako prevariti jer su logički povezani sa sadržajem teksta. Bolje je pokušati odgovoriti na pitanje, nego na njega ne odgovoriti. I na kraju, vrlo je važno pristupnicima objasniti postupak prijepisa odgovora na poseban list za odgovore. Nepažnja ili nepotrebna žurba mogu dovesti do pogrešaka pri prijepisu odgovora, a time i do bespotrebnoga gubitka bodova u ovome dijelu ispita.

3. DODATCI

3.1. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA VIŠU RAZINU ISPITA

Tematska područja

1. Obitelj i dom, okruženje, odnosi u obitelji
2. Hrana i piće
3. Svakodnevni život i običaji: kupovanje, usluge
4. Škola i učenje
5. Slobodno vrijeme: načini provođenja slobodnoga vremena – film, kazalište, TV, lektira, glazba, računalo
6. Odnosi s drugim ljudima: prijateljstvo
7. Stanovanje, život u gradu, na selu, u manjemu mjestu
8. Zdravlje i briga o tijelu
9. Sport, zabava, razonoda
10. Posao i obrazovanje: odnos prema radu, izbor zanimanja
11. Odijevanje, modni trendovi, mladi i moda
12. Novac, odnos prema novcu, stjecanje novca
13. Priroda, iz prirodnih znanosti
14. Zaštita okoliša
15. Tehnologija
16. Promet (prometna sredstva, ponašanje u prometu) i putovanja
17. Duhovne i etičke vrijednosti
18. Mediji (zabavni, korisni)
19. Reklama i njezin utjecaj na življenje
20. Život mladih u zemljama njemačkoga govornog područja
21. Poznate osobe iz zemalja njemačkoga govornog područja
22. Iz politike
23. Iz povijesti i kulture Hrvatske
24. Iz povijesti i kulture zemalja njemačkoga govornog područja
25. Geografske, kulturne i društvene osobitosti Hrvatske
26. Tradicionalni blagdani itd.

Gramatičke strukture**MORFOLOGIJA****Imenice**

- rod imenica
- deklinacija imenica
- deklinacija imenica izvedenih od pridjeva
- deminutivi
- određivanje roda složenih imenica

Član

- upotreba i deklinacija određenoga i neodređenoga člana te imenica bez člana u određenome kontekstu

Zamjenice

- najučestalije vrste zamjenica i njihova deklinacija

Brojevi

- glavni i redni brojevi i njihova deklinacija
- ostali brojevi (razlomci itd.)

Pridjevi

- atributivna i predikativna upotreba pridjeva
- deklinacija pridjeva
- stupnjevanje pridjeva
- pridjevi izvedeni od participa prezenta i participa perfekta
- rekcija pridjeva (upotreba prijedloga uz određene pridjeve)

Glagoli

- konjugacija jakih i slabih glagola u prezentu, perfektu, preteritu, pluskvamperfektu²⁶, futuru I. i futuru II.
- konjugacija modalnih glagola u prezentu, preteritu i perfektu
- konjugacija pomoćnih glagola u prezentu, preteritu i perfektu

²⁶ Pristupnici iz srednjih strukovnih škola trebaju dodatno obraditi označene gramatičke strukture kako bi mogli uspješno položiti ispit na višoj razini.

- konjugacija djeljivih glagola i glagola s povratnom zamjenicom
- pasiv: prezent i preterit
- konjunktiv preterita pomoćnih, modalnih, jakih i slabih glagola *würde* + infinitiv glagola
- particip prezenta i particip perfekta
- infinitiv glagola + *zu*
- imperativ
- slaganje vremena
- rekcija glagola
- izražavanje tvrdnje, naslućivanja i vjerojatnosti uz pomoć modalnih glagola

Prijedlozi

- prijedlozi s dativom, s akuzativom, s dativom i akuzativom, s genitivom

Prilozi

- glavne vrste priloga
- komparacija priloga
- *hin und her* i njihove složenice u kombinaciji s glagolima
- zamjenički i upitni prilozi za osobe i stvari

Partikule i rečnički ekvivalenti

- *ja, nein, doch, bitte, danke...*

SINTAKSA

- red riječi u izjavnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici
- red riječi u nezavisnosloženoj i zavisnosloženoj rečenici te u inverziji
- neupravni govor
- izražavanje želje i zapovijedi
- *zu* + infinitiv

Rečenice

- nezavisnosložene rečenice s pripadajućim veznicima
- subjektne i objektne rečenice (veznici *dass, ob*)
- vremenske rečenice (*als, bevor, bis, ehe, nachdem, seit, solange, während, wenn...*)

- uzročne rečenice (*weil, da*)
- pogodbene rečenice: realne i irealne za sadašnjost i budućnost
- namjerne rečenice s *damit* te skraćene s *um + zu + infinitiv*
- dopusne rečenice (*obwohl*)
- posljedične rečenice (*so dass, als dass, dass*)
- poredbene rečenice (*wie, als, als ob, als wenn, je desto*)
- načinske rečenice (*indem, statt dass, ohne dass*)
- odnosne rečenice
- skraćivanje zavisnih rečenica
- neupravni govor s konjuktivom
- infinitivna grupa kao obvezatna dopuna određenim glagolima

Jezične funkcije

Uspostavljanje društvenih odnosa

(npr. oslovljavanje nekoga, predstavljanje, pozdravljanje, pozivanje, prihvaćanje ili odbijanje poziva, ispričavanje, javljanje na telefonski poziv, izražavanje zahvalnosti)

Određivanje odnosa (npr. traženje, davanje i odbijanje dopuštenja, traženje i davanje savjeta, upozoravanje, pohvaljivanje)

Uspostavljanje komunikacije (npr. postavljanje izravnih pitanja, izražavanje nerazumijevanja ili nepoznavanja nečega)

Izražavanje stavova (npr. suglasnosti, nakane, sumnje, pretpostavka)

Izražavanje želja, molba i sl. (npr. čestitanje, ispunjenje ili odbijanje molba, izricanje ponuda, prihvaćanje ponuda, odbijanje ponuda)

Pitanja o osjećajima, mišljenjima i sl. te izražavanje osjećaja, mišljenja i sl. (npr. izražavanje slaganja, negodovanja, sklonosti, straha, radosti, nesigurnosti, ravnodušnosti, (ne) zadovoljstva, nade, žalosti, ogorčenja, ljutnje itd.)

Poticanje radnje, tj. isticanje propusta (npr. izdavanje naredba, molba za pomoć, pružanje pomoći, izražavanje sposobnosti ili nesposobnosti, izražavanje zabrane)

Davanje ili traženje obavijesti (npr. izvještavanje, prepričavanje, objašnjavanje, imenovanje, opisivanje izgleda, osobitosti – opisivanje stanja, navođenje svrhe upotrebe, iznošenje vlastitoga mišljenja i mišljenja drugih osoba)

3.2. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA OSNOVNU RAZINU ISPITA

Tematska područja

1. Osobni podatci
2. Obitelj i dom, okruženje
3. Svakodnevni život i običaji
4. Škola i učenje
5. Slobodno vrijeme, zabava
6. Promet i putovanja
7. Odnosi s drugim ljudima
8. Zdravlje i briga o tijelu
9. Posao i obrazovanje
10. Kupovanje
11. Hrana i piće
12. Usluge
13. Vrijeme
14. Povijest, kultura i civilizacija, tradicionalni blagdani itd.
15. Priroda i zaštita okoliša
16. Tehnologija i mediji

Gramatičke strukture

MORFOLOGIJA

Imenice

- rod imenica
- deklinacija imenica
- deminutivi
- određivanje roda složenih imenica

Članovi

- upotreba i deklinacija određenoga i neodređenoga člana te imenica bez člana u određenome kontekstu

Zamjenice

- najučestalije vrste zamjenica i njihova deklinacija

Brojevi

- glavni i redni brojevi i njihova deklinacija
- ostali brojevi (razlomci itd.)

Pridjevi

- atributivna i predikativna upotreba pridjeva
- deklinacija pridjeva
- stupnjevanje pridjeva
- pridjevi izvedeni od participa prezenta i participa perfekta
- rekcija pridjeva (upotreba prijedloga uz određene pridjeve)

Glagoli

- konjugacija jakih i slabih glagola u prezentu, perfektu, preteritu i futuru I.
- konjugacija modalnih glagola u prezentu i preteritu
- konjugacija pomoćnih glagola u prezentu, preteritu i perfektu
- konjugacija djeljivih glagola i glagola s povratnom zamjenicom
- prezent pasiva
- konjunktiv preterita pomoćnih i modalnih glagola
- *würde* + infinitiv glagola
- particip prezenta i particip perfekta
- infinitiv glagola + *zu*
- imperativ
- rekcija glagola

Prijedlozi

- prijedlozi s dativom, s akuzativom, s dativom i akuzativom, s genitivom

Prilozi

- glavne vrste priloga
- zamjenički i upitni prilozi za osobe i stvari

Partikule i rečenični ekvivalenti

- *ja, nein, doch, bitte, danke...*

SINTAKSA

- red riječi u izjavnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici
- red riječi u nezavisnosloženoj i zavisnosloženoj rečenici te u inverziji
- izražavanje želje i zapovijedi
- *zu* + infinitiv

Rečenice

- nezavisnosložene rečenice (veznici *und, aber, oder, denn...*)
- zavisnosložene rečenice:
 - subjektne i objektne rečenice (veznici *dass, ob*)
 - vremenske rečenice (veznici *wenn, als*)
 - uzročne rečenice (veznici *weil, da*)
 - pogodbene rečenice (veznici *wenn, falls*)
 - odnosne rečenice
 - namjerne rečenice s *damit* te skraćene s *um + zu* + infinitiv
 - infinitivna grupa kao obvezatna dopuna određenim glagolima

